

572. 1981

จ. 2535

17

สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา
ของจังหวัดลพบุรี ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

ปริญญานิพนธ์

ของ

วีรชัย โชคไพฑูรย์

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177271

17 เม.ธ. 2535

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือแนะนำเป็นอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สนิธิโรและอาจารย์คิติก คิลกานนท์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สุวิทย์ ศิริโกศาภิรมย์และ ดร. กุญชรี คำชาย
ที่กรุณาสละเวลาช่วยแนะนำเป็นอย่างดี นอกจากนี้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความ
ช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดีจากคุณสุวัจ ประภาสวัสดี อดีตผู้ช่วยผู้อำนวยการ
การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดลพบุรี นักศึกษาครูและบุคลากรประจำการ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย
จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่และคณะครูโรงเรียนประถมศึกษาของ
จังหวัดลพบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์นิคม สยังกุลและอาจารย์ของศูนย์คอมพิวเตอร์
วิทยาลัยครูเทพสตรี ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์จำเนียร สุขหลายและอาจารย์ของวิทยาลัยครูเทพสตรี
ท่านอื่น ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

(วิรัชย์ โชคโพลย์)

กุมภาพันธ์ 2529

ผลการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	5
	สมมติฐานในการวิจัย	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	คุณลักษณะของครูที่มีสมรรถภาพสูง	9
	ทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของ ผู้สำเร็จการศึกษา	16
	ประสิทธิภาพของครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่	18
	การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน	19
	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครูเพชร จังหวัดลพบุรี	21
3	วิธีดำเนินการวิจัย	25
	การกำหนดประชากร	25
	กลุ่มตัวอย่าง	25
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	26

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยหัตถ์คะแนนของผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครูแต่ละค้ำเป็นรายข้อ	34
ตอนที่ 2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหัตถ์คะแนน ของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครูทั้ง 8 ค้ำ ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน และวุฒิ	46
ตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหัตถ์คะแนน ของผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัย ครูทั้ง 8 ค้ำ ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ ...	57
5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย	68
กลุ่มตัวอย่าง	68
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70

อภิปรายผล	71
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	84
ภาคผนวก ก หนังสือนำส่งและแบบสอบถาม	85
ภาคผนวก ข แบบสอบถามปลายเปิด	98
ภาคผนวก ค รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดลพบุรี ..	105
ภาคผนวก ง คำอำนาจำแนกเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม	110

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนโรงเรียน ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็น ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน	27
2	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ เป็นรายชื่อ ..	35
3	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการเป็นผู้นำ เป็นรายชื่อ ...	36
4	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นรายชื่อ ...	38
5	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านบุคลิกภาพ เป็นรายชื่อ	39
6	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการปรับตัว เป็นรายชื่อ	40
7	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านความเป็นประชาธิปไตย เป็นรายชื่อ	42
8	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านจริยธรรมและคุณธรรม เป็นรายชื่อ	43
9	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการประเมินผลการเรียน เป็นรายชื่อ	45

10	คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครูทั้ง 8 ค่าย	47
11	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายการรับนิคชอบ	48
12	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายการเป็นผู้นำ	49
13	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายมนุษยสัมพันธ์	50
14	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายบุคลิกภาพ	51
15	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายการปรับตัว	52
16	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายความเป็นประชาธิปไตย	53
17	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ค่ายจริยธรรมและคุณธรรม	54

18	เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ด้านการประเมินผลการเรียน	55
19	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของ บัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ค่าย	56
20	คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครูทั้ง 8 ค่าย	57
21	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ	58
22	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ด้านการเป็นผู้นำ	59
23	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ด้านมนุษยสัมพันธ์	60
24	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียน ขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้วิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls Method)	61

25	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู คำนวณสถิติภาพ	62
26	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู คำนวณการปรับตัว	63
27	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู คำนวณความเป็นประชาธิปไตย	64
28	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู คำนวณจริยธรรมและคุณธรรม	65
29	เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู คำนวณการประเมินผลการเรียน	66
30	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพ ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน	67

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรเพื่อไปสร้าง
ความเจริญให้แก่ประเทศ การจัดการศึกษาที่ดีจะทำให้ทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพดีด้วย
(ปิ่น มาลากุล 2518 : 6) ในการจัดการศึกษานั้นเป็นที่ยอมรับกันว่า การประถมศึกษา
เป็นการศึกษาที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนและประเทศชาติโดยส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็น
การศึกษาเพื่อมวลชน มุ่งให้ทุกคนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน มีทักษะ ทัศนคติและ
บุคลิกภาพที่เหมาะสมต่อการเป็นพลเมืองดีในสังคม (กมล สุกประเสริฐและคนอื่น ๆ
2523 : 1) การประถมศึกษาเป็นรากฐานในการเปลี่ยนแปลงฐานะของคนโดยไม่จำกัด
ชั้นวรรณะ ก่อให้เกิดเอกภาพทางความคิดและทัศนคติเป็นอันหนึ่งเดียวกันภายในชาติ
(กอ สวัสดิ์พานิช 2519 : 10)

ในการจัดการศึกษาทุกระดับยอมรับกันว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การศึกษา
บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นรากฐานใน
การพัฒนาประเทศ แหล่งที่ผลิตครูที่สำคัญ คือ วิทยาลัยครู 36 แห่งและคณะศึกษาศาสตร์
หรือครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สถาบันฝึกหัดครูเหล่านี้ได้ผลิตบัณฑิตออกไปปฏิบัติ
หน้าที่อยู่ในสถานศึกษาทุกระดับทั่วประเทศ แต่บัณฑิตที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) มีจำนวนมากที่สุดของ
ประเทศ ถึงร้อยละ 51.4 ได้แก่ บัณฑิตจากวิทยาลัยครู (กรมการฝึกหัดครู 2526 :
16) บัณฑิตเหล่านี้มักได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากบุคคลต่าง ๆ อยู่เนือง ๆ ทั้งทางหน้า
หนังสือพิมพ์ บทความ การอภิปรายและในการประชุมสัมมนา ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่อง
การผลิตครูเกินความต้องการและค่อยสมรรถภาพ ทั้งยังถูกจัดอันดับเป็นบัณฑิตชั้น 2 หรือ
ชั้น 3 อีกด้วย ดังผลการศึกษาที่ค้นพบ เช่น

สุวัฒน์ นิยมคำและคนอื่น ๆ (สุวัฒน์ นิยมคำและคนอื่น ๆ 2527 : 85) ได้วิจัยเรื่องการประเมินสมรรถภาพครูของบัณฑิตทางการสอนวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นบัณฑิตทางการสอนวิทยาศาสตร์จากสถาบันต่าง ๆ 7 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยครู กลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยครูที่นำมาศึกษาประกอบด้วย วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูเทพสตรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาและวิทยาลัยครูธนบุรี จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 192 คน เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปี 2523 โดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนสมรรถภาพ 4 ด้าน คือ ด้านความรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ด้านความรู้เชิงทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ ด้านวิชาครู และความเป็นครูและด้านเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีคะแนนสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับต่ำกว่าบัณฑิตจากทุกมหาวิทยาลัย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี 2527 : 1) ซึ่งมีบัณฑิตจากวิทยาลัยครูส่วนหนึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ได้สรุปปัญหาและความต้องการในการจัดการประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรีเกี่ยวกับบุคลากรและการเรียนการสอน มีดังนี้

1. บุคลากรขาดสมรรถภาพและคุณธรรม
2. อัตราการตกต่ำชั้นของนักเรียนยังสูงอยู่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี (สพจ. ลพบุรี) มีความต้องการให้มีการตกต่ำชั้นเฉลี่ยทุกชั้นไม่เกินร้อยละ 4 แต่ในปีการศึกษา 2525 อัตราเฉลี่ยการตกต่ำชั้นยังสูงอยู่ถึงร้อยละ 8.02 และในปีการศึกษา 2526 อัตราเฉลี่ยการตกต่ำชั้นร้อยละ 8.43
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังต่ำอยู่ทุกกลุ่มประสบการณ์ จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2526 ซึ่งใช้ข้อสอบของกรมวิชาการทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่พอใจ

4. นักเรียนยังไม่มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จากการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร พบว่า ยังต้องมีการปรับปรุง นักเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะคุณลักษณะที่ต้องการเน้นต้องปรับปรุงอย่างมาก

จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้ว ทำให้น่าสงสัยในคุณภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิต จากวิทยาลัยครู หลักสูตรการฝึกหัดครูได้เตรียมบุคคลเพื่อออกไปสอนในระดับประถมศึกษา ให้เพียงพอและมีคุณภาพที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาให้ได้ ผลสัมบูรณ์นั้น พร้อมแล้วหรือไม่ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของ บัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดลพบุรี ผลวิจัยใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตรการเรียนการสอนและส่งเสริมพัฒนาสมรรถภาพของครูให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้เพื่อ

1. ศึกษาทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิต จากวิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปรับตัว ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านจริยธรรมและคุณธรรมและด้านการประเมินผลการเรียน
2. เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ
3. เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี และจังหวัดอื่น ๆ จัดดำเนินการพัฒนาสมรรถภาพของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางให้สถาบันที่ผลิตครูได้พัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2528 จำนวนผู้บังคับบัญชา 114 คน จำนวนผู้ร่วมงาน 822 คน จากจำนวนโรงเรียนที่มีบัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ 114 โรงเรียน มีจำนวนบัณฑิต 178 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ได้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมาก 25 โรงเรียน ขนาดเล็ก 27 โรงเรียนและขนาดกลาง 6 โรงเรียน จำนวนผู้บังคับบัญชา 58 คน จำนวนผู้ร่วมงาน 244 คน
3. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 3.1.1 ขนาดโรงเรียนที่ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานปฏิบัติงานอยู่ แบ่งตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) ในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง

3.1.2 วุฒิของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปและระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ หัสนะของกลุ่มผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตทั้ง 8 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการรับผิดชอบ
- 3.2.2 ด้านการเป็นผู้นำ
- 3.2.3 ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 3.2.4 ด้านบุคลิกภาพ
- 3.2.5 ด้านการปรับตัว
- 3.2.6 ด้านความเป็นประชาธิปไตย
- 3.2.7 ด้านจริยธรรมและคุณธรรม
- 3.2.8 ด้านการประเมินผลการเรียน

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. หัสนะ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจจะ เป็นไปในทางชอบหรือไม่ชอบ สามารถวัดออกมาได้เป็นคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. บัณฑิตจากวิทยาลัยครู หมายถึง ผู้สำเร็จปริญญาตรีครุศาสตร์หลักสูตร ภาคปกติ จากวิทยาลัยครูที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ในปีการศึกษา 2528 ยกเว้นผู้สำเร็จปริญญาตรีครุศาสตร์ จากการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ (อศป.) ในวันเสาร์ วันอาทิตย์

3. ผู้บังคับบัญชา หมายถึง อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ในสถานศึกษาที่บัณฑิต ปฏิบัติงานอยู่

4. ผู้ร่วมงาน หมายถึง เพื่อนครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาเดียวกันกับ บัณฑิตและมิได้เป็นผู้บังคับบัญชา

5. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

6. ขนาดโรงเรียน แบ่งเป็นขนาดต่าง ๆ กันโดยอาศัยจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียนเป็นหลัก ตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) เป็นผู้กำหนดมี 5 ขนาด คือ

6.1 โรงเรียนขนาดเล็กมาก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.2 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 359 คน

6.3 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 360 - 719 คน

6.4 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 - 1,079 คน

6.5 โรงเรียนขนาดใหญ่มาก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,080 คนขึ้นไป

ในงานวิจัยนี้ หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กมาก โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งหมายถึง การรวมโรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน เข้ากับโรงเรียนขนาดกลาง

7. สมรรถภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และอุปนิสัย ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสามารถในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ที่พึงปรารถนาได้
ในงานวิจัยนี้ หมายถึง สมรรถภาพ 8 ด้าน คือ

7.1 สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถดำเนินการกิจในหน้าที่หรือการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จได้อย่างดี

7.2 สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถกำหนดนโยบายและร่วมมือดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ให้เหตุผลเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของกลุ่ม เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเองและสร้างความสามัคคีในหมู่คณะได้ดี

7.3 สมรรถภาพทางค่านิยมมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานให้การยอมรับและเป็นกันเองกับบุคคลทั่วไป ร่วมมือและร่วมกิจกรรมในการพัฒนาชุมชน ตลอดจนทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นสุขและมีประสิทธิภาพ

7.4 สมรรถภาพทางค่านิยมสุขภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถการแก้ปัญหา มีไหวพริบ มีสุขภาพจิต สุขภาพกายสมบูรณ์ดี อ่อนน้อม เป็นมิตรกับคนทั่วไป มีกำลังใจเข้มแข็งไม่แสดงความอ่อนไหวให้ผู้อื่นเห็น

7.5 สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ รู้จักสภาพของตนเอง เมื่อทำสิ่งใดผิดพลาด พยายามจะแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง พยายามทำความเข้าใจกับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นซึ่งมีปัญหา

7.6 สมรรถภาพทางค่านิยมความเป็นประชาธิปไตย หมายถึง คุณลักษณะที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่ออุดมการณ์ของประชาธิปไตย เช่น เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการถ่ายทอดและฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็กและผู้อื่นได้

7.7 สมรรถภาพทางค่านิยมจริยธรรมและคุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่แสดงออก หรือการวางตนอย่างมีแบบแผนอยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคมอันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น ความกตัญญูกตเวทิต์ต่อผู้มีพระคุณมีหลักธรรมประจำใจ รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

7.8 สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียน ในด้านความรู้ ความคิด ทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ของหลักสูตรการสอนที่กำหนดไว้ ใช้ประโยชน์ของการประเมินผลการเรียน ร่วมมือกับผู้บริหารและผู้ร่วมงานในการแก้ปัญหาของนักเรียนได้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
2. ผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิต่างกันมีทัศนะต่อสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
3. ผู้ร่วมงานที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันมีทัศนะต่อสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
4. ผู้ร่วมงานที่มีวุฒิต่างกันมีทัศนะต่อสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน ของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ครูมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน การสร้างและพัฒนาคนให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข งานของครูเป็นงานที่ยากต้องทำงานกับคนที่มีทักษะและพฤติกรรมแตกต่างกัน งานของครูจะประสบผลสำเร็จเมื่อสามารถทำให้บุคคลได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามสังคมต้องการ โดยครูจะต้องสามารถทำให้ศิษย์รู้จักคิดและตัดสินใจอย่างฉลาด รู้จักแนะแนวให้ศิษย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดีในสังคม

ผู้วิจัยได้แบ่งแนวความคิดและผลงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูที่ดีออกเป็นดังนี้ คุณลักษณะของครูที่มีสมรรถภาพสูง ทักษะของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ประสิทธิภาพของครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดลพบุรี

คุณลักษณะของครูที่มีสมรรถภาพสูง

ครูที่มีสมรรถภาพการสอนจะต้องมีความสามารถหลายด้าน สมรรถภาพของครูที่สำคัญได้แก่ ความสามารถในการสอน ความสามารถในการให้การอบรมแนะแนว และปกครองชั้นเรียน ความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับชุมชนและความสามารถในการเป็นครูชั้นอาชีพ (สาโรช บัวศรี 2515 : 14)

มัทนา ปิยมาดา (มัทนา ปิยมาดา 2511 : 99) ได้สำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามได้แก่ ครูที่สอนในโรงเรียนรัฐบาลระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การศึกษาพบว่า คุณลักษณะครู

ที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมี 9 ประการ เรียงตามอันดับความสำคัญ ได้แก่ อันดับที่ 1 คุณลักษณะด้านการสอน คุณลักษณะด้านความมีเหตุผล อันดับที่ 2 คุณลักษณะด้านความเมตตากรุณา คุณลักษณะด้านการให้คำแนะนำปรึกษาแก่นักเรียนและการปกครองชั้นเรียน คุณลักษณะด้านความยุติธรรม คุณลักษณะด้านการให้ความอุปการะแก่นักเรียนและคุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน อันดับที่ 3 คุณลักษณะด้านยกย่องชมเชยและคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา (คณะกรรมการวางพื้นฐานปฏิรูปการศึกษา 2518 : 140) ได้กำหนดว่า ครูมีหน้าที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขึ้นในตัวผู้เรียน คุณลักษณะและบทบาทที่พึงประสงค์ของครูมีดังนี้

1. เป็นผู้รักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความมั่นใจและศรัทธาในอาชีพครู

2. มีความคิดเป็นของตนเอง กล้าแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิด ความรู้ใหม่ ๆ ต่อสาธารณะ หรือเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนโดยบริสุทธิ์ใจ

3. เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้บอกและผู้แสดงนำมาเป็นผู้เสนอแนะให้เกิดความคิดริเริ่ม สนับสนุนให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนใช้ความคิดอิสระอย่างมีเหตุผล

4. เป็นผู้ฝึกนักเรียนให้มีความสามารถในการทำงานรวมกลุ่ม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง เคารพกฎของสังคม มีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย

5. เป็นผู้พยายามค้นหาความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เพื่อหาทางส่งเสริมและแนะนำการเลือกวิชา อาชีพแก่นักเรียนให้เหมาะสม รวมทั้งให้เป็นผู้ฝึกฝนคุณธรรม จริยธรรม เห็นคุณค่าของการรักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ

6. เป็นผู้มีความรู้ความสนใจการเกษตร สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามวิถีทางประชาธิปไตย แก่ชุมชน โดยประพฤติตนเป็นแบบอย่างและชักนำผู้อื่นให้ปฏิบัติตามในโอกาสอันเหมาะสม

7. เป็นผู้รักความยุติธรรม กล่าวที่จะต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมของสังคมช่วยปัญหาตามกระบวนการที่ถูกต้องของชนบทรอบน้อมประเพณี วัฒนธรรม สิทธิแห่งกฎหมาย และเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น สร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

กมล สุคประเสริฐและคนอื่น ๆ (กมล สุคประเสริฐและคนอื่น ๆ 2523 : 122 - 126) ได้สรุปคุณลักษณะของครูในผลงานวิจัยเรื่องการศึกษาหาสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาที่ต้องการไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ครูควรมีลักษณะพิเศษหลายอย่าง เพราะครูต้องเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียนในด้านลักษณะ ท่าทาง เช่น การเดิน การยืน การนั่ง ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด ความร่วมมือและที่สำคัญคือ ความรักเด็กและรักสังคม

2. ครูต้องรู้จักเกี่ยวข้องกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมโดยการให้ความร่วมมือกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. ครูต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องหลักสูตรและการสอน

4. ครูต้องรู้เรื่องพัฒนาการของผู้เรียนและลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ครูต้องมีส่วนรับผิดชอบช่วยเหลือโรงเรียน จัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ

ตลอดทั้งการช่วยเหลือรักษาโรงเรียน

6. ครูต้องมีความรับผิดชอบต่องานการ มีความซื่อสัตย์ตรงต่อเวลาและมีวินัยในตนเอง

7. ครูต้องมีความพร้อมในการสอนและมีการเตรียมการสอนเสมอ

8. ครูต้องมีความเตรียมพร้อมในเรื่องของการวัดผลและประเมินผล

เนติยา บุรีภักดีและคนอื่น ๆ (เนติยา บุรีภักดีและคนอื่น ๆ 2520 : 366) ได้วิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี โดยสอบถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง 6 ประเภท คือ ครู คีษานีเทศก์ นักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครองและพระสงฆ์ สรุปผลได้ว่า ครูที่ดีจะต้องมีลักษณะและสมรรถภาพต่อไปนี้ คือ มีความรู้ หมายถึง มีการค้นคว้าหาความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อยู่เสมอ สอนดี หมายถึง สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคน สุขภาพดี หมายถึง รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพลและรู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง ประพฤติดี หมายถึง มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม มีเมตตา ชยัน อุดม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคทั้งปวง และมีความประพฤติเป็นแบบอย่างได้ มีน้ำใจเป็นประชาธิปไตย หมายถึง มีเหตุผล กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญความจริง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยึดมั่นในชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

สมพร ปาละจูม (สมพร ปาละจูม 2520 : 34) ได้ศึกษาสมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ในทัศนะของครูใหญ่ ครูและผู้ปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้แบบสอบถาม พบว่า สมรรถภาพทางด้านวิชาการที่กลุ่มตัวอย่างต้องการได้แก่ ความสามารถในการสอนได้ทุกวิชา หมั่นแสวงหาความรู้เพิ่มเติม มีความสามารถในการสร้างและใช้อุปกรณ์การสอนและมีความรู้ทางจิตวิทยาเด็ก จิตวิทยาการเรียนรู้

ประโยชน์ จันทร์โชติ (ประโยชน์ จันทร์โชติ 2520 : 61 - 63) ได้ศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา โดยใช้แบบสอบถามจากทัศนะของบุคคลหลายฝ่าย คือ ครูประถมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์มีดังนี้ คุณลักษณะด้านการสอน ครูควรมีความรู้ดี รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีสอนช่วยเหลือเอาใจใส่นักเรียน คุณลักษณะด้านสัมพันธภาพกับนักเรียน ครูควรมีความเมตตาแก่นักเรียน ไม่ถือตัว ร่วมกิจกรรมกับนักเรียน ช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ คุณลักษณะด้านความประพฤติครูควรมีคุณธรรม ความประพฤติดี เรียบร้อย

มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มัวเมาในอบายมุข คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะท่าทางครู
ควรมีรูปร่างสง่างาม แต่งกายสะอาดเรียบร้อยพอสมควร มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี
มีอารมณ์ขัน เป็นมิตรได้กับคนทุกชั้น คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ครูควรให้การต้อนรับ
ผู้มาติดต่อ ร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน มองบุคคลอื่นในแง่ดี คุณลักษณะด้านการ
ปฏิบัติงานทั่วไป ครูควรอุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญ
ก้าวหน้า ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ คุณลักษณะด้านความเป็น
ประชาธิปไตยครูควรเชื่อมโยงในการปกครองแบบประชาธิปไตย เคารพมติของกลุ่ม
กล้าแสดงความคิดเห็น รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเสมอ

ประยงค์ เนาวบุตร (ประยงค์ เนาวบุตร 2525 : 85) ได้ศึกษา
คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูโรงเรียนชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษา ครู
และประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนชุมชนควรมีคุณลักษณะ
ในด้านต่าง ๆ คือ คุณลักษณะด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเตรียมการสอนที่
รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนและมีวิธีสอนที่ดี คุณลักษณะด้านบุคลิกท่าทาง ได้แก่ การมีความ
ยิ้มแย้มแจ่มใส มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี มีอารมณ์ขัน คุณลักษณะการเป็นผู้นำ ได้แก่
การมีความสามารถชักนำบุคคลอื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่คณะ มีความเชื่อมั่นในตนเอง
มีความคิดสร้างสรรค์ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ
ร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน มองบุคคลอื่นในแง่ดี คุณลักษณะด้านความประพฤติและ
คุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในศีลธรรม ไม่หลงใหลมัวเมาในอบายมุข คุณลักษณะด้านความ
เป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพมติของกลุ่ม คุณลักษณะ
ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ได้แก่ การปรับปรุงโรงเรียนให้ก้าวหน้าเสมอ อุทิศเวลาให้กับ
งานทุกอย่าง

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2518 : 86 - 87) ได้สำรวจลักษณะของครูที่สังคมต้องการ กลุ่มตัวอย่างได้แก่
ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง พบว่า ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ คือ

ลักษณะด้านการสอน ได้แก่ การเป็นผู้มีความรู้ที่ รู้จักใช้อุปกรณ์การสอนและวิธีสอนที่ดี
 ลักษณะด้านคุณธรรมและศีลธรรม ได้แก่ การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มัวเมาใน
 อบายมุข มีความเมตตากรุณาต่อคนทั่วไป ลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ การเป็น
 ผู้มีรูปร่างสง่างาม มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี ลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่
 การให้การต้อนรับผู้มาติดต่อ ร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน มองบุคคลอื่นในแง่ดี
 ลักษณะด้านความเป็นประชาธิปไตย ได้แก่ การเป็นผู้เสียสละในการปกครองแบบ
 ประชาธิปไตย กล้าแสดงความคิดเห็นรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นเสมอ ลักษณะด้าน
 การปฏิบัติงานทั่วไป ได้แก่ เป็นผู้ใช้เวลาให้แก่งานทุกอย่าง ปรับปรุงโรงเรียน
 ให้ก้าวหน้า ช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ

โทมัส (Thomas. 1968 : 17 - 23) ได้อธิบายบทบาทและคุณลักษณะ
 ของครูที่พึงประสงค์ไว้ดังนี้ ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในชุมชน ครูต้องรู้จัก
 อ่อนน้อมถ่อมตน หมั่นศึกษาหาความรู้ รู้จักปรับปรุงตนเองให้มีความรู้และต้องอาศัย
 แรงสะท้อนกลับจากพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ของครูเอง ที่มีต่อเด็กและสังคม
 แซคเกอร์และแซคเกอร์ (Sadker and Sadker. 1980 : 8 - 9) ได้กล่าวถึง
 ลักษณะของครูที่แท้จริงไว้ว่า ต้องเป็นผู้ซื่อสัตย์มีความเฉลียวฉลาด มีหลักจิตวิทยา ยอมรับ
 ความสามารถและความบกพร่องของผู้เรียน เป็นผู้มีความเสียสละกว้างไกล มีความยุติธรรม
 ส่วน กรีนและคอสติน (Grush and Costin. 1975 : 64) ให้ความเห็นว่า
 ครูที่มีสมรรถภาพควรเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถและกระตือรือร้น
 ในการเรียนการสอน เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต น่าไว้วางใจ เป็นคนมีอารมณ์ขัน รักษาสัญญา
 ที่ให้ไว้กับนักเรียนเสมอ เข้าใจนักเรียนได้ดี สามารถให้คำแนะนำปรึกษาและควบคุม
 กิจกรรมในชั้นเรียนได้ เปิดให้มีการอภิปรายในชั้นเรียน กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิด
 เห็นและให้ความรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ลิลลาเบล (Lillabelle. 1974 : 7624 - A) ได้ศึกษาสมรรถภาพ
 ของครูประถมศึกษา ในโครงการศึกษานอกห้องเรียนแบบมีการพักแรม (Programs
 of school camping or resident-outdoor education) เพื่อให้การทำงาน

ในโครงการศึกษานอกห้องเรียนแบบมีการพักแรมประสบผลสำเร็จและยังเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดสมรรถภาพพื้นฐานของครูประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วยสมรรถภาพด้านต่าง ๆ 165 ข้อ กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้อำนวยการศึกษานอกห้องเรียนในรัฐโอไฮโอและครูประถมศึกษาที่อยู่ในข่ายการบริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ผลการศึกษา พบว่า ผู้อำนวยการมีความเห็นสูงกว่าความเห็นของครูประถมศึกษา ที่ว่า ครูประถมศึกษาควรจะมีสมรรถภาพด้านการสอนนอกห้องเรียนในค่านต่าง ๆ เป็นรายชื่อ สำหรับการเสริมสร้างสมรรถภาพครูนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าควรจะเป็นในขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยจัดให้มีประสบการณ์ตรง

มหาวิทยาลัยลีดส์ (Leeds University. 1973 : 9 - 17) ได้มีโครงการสร้างจุดมุ่งหมายของการฝึกหัดครูขึ้นในปี ค.ศ. 1971 โดยการกำหนดสมรรถภาพที่ครูผู้สอนในระดับต่าง ๆ ควรจะมีและตรงกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งมหาวิทยาลัยลีดส์ พิจารณาว่า ถ้าต้องการให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความสามารถใน คำนใดค่านหนึ่งขึ้นมา ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องมีสมรรถภาพในค่านใดบ้าง ในการดำเนิน งานตามโครงการนี้จำแนกสมรรถภาพที่จำเป็นในการเป็นครูไว้ 3 ค่านใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ สมรรถภาพด้านทักษะและเทคนิคในวิชาชีพ สมรรถภาพด้านความรู้และความเข้าใจ และสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ สมรรถภาพด้านทักษะและเทคนิคในวิชาชีพ ได้แก่ สมรรถภาพที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการสอนซึ่งเป็นงานหลักประจำวัน เช่น ทักษะ ในการเล่าปืทาน ทักษะในการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการทำงานเป็นรายบุคคล และการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

แฟรลและคushman (Prall and Cushman. 1964 : 492) ได้ศึกษา บุคลิกภาพของครูโดยการสัมภาษณ์ครูจำนวน 150 คน ได้แก่ ครูที่มีวุฒิสองและครูที่มีวุฒิต่ำ ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิสองมีความมั่นใจในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสูงกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ

ทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

บุญชัย บุญวิรัตน์ (บุญชัย บุญวิรัตน์ 2527 : 26 - 28) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500 - 2515 โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บังคับบัญชา 123 คน และผู้ร่วมงาน 132 คน ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ในด้านการปฏิบัติงานโดยทั่ว ๆ ไป อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ความรับผิดชอบในหน้าที่ การงานอยู่ในเกณฑ์ดี บุคลิกภาพอื่น ๆ เช่น มนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้นำที่ดี การร่วมมือ และประสานงานกับบุคคลอื่น มีนิสัยใจคอและบุคลิกภาพโดยทั่ว ๆ ไปอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เอกราช อุตระ (เอกราช อุตระ 2520 : 28 - 36) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2512 - 2518 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขนและวิทยาลัยครูพระนคร ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยครู โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บังคับบัญชา จำนวน 102 คนและผู้สำเร็จอุตสาหกรรมศิลป์จำนวน 112 คน พบว่า

1. ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ ในเรื่องความรู้ความสามารถในวิชาช่างอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินผลตัวเองในค่านี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ในเรื่องการสอนอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตัวเองในค่านี้อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

3. ในด้านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะหลาย ๆ ประการ คือ

- 3.1 ความขยันหมั่นเพียรและความเอาใจใส่ในการงาน
- 3.2 ความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3.3 ความสม่ำเสมอในการปฏิบัติงาน

- 3.4 ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน
- 3.5 ความกระตือรือร้นในงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3.6 ความสามารถในการลำดับขั้นตอนและระบบในการปฏิบัติงาน
- 3.7 ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น
- 3.8 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 3.9 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 3.10 การใช้เวลาให้แก่งานข้าง
- 3.11 ความอดทนในการทำงาน

คุณลักษณะในข้อที่ 3 นี้ ผู้บังคับบัญชาประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาไม่ได้ประเมินตนเองในเรื่องนี้

สุนิตย์ แววศักดิ์ (สุนิตย์ แววศักดิ์ 2522 : 41 - 46) ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการสอนของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บังคับบัญชาและผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู มีความเห็นไม่แตกต่างกัน โดยประเมินความสามารถสูงในด้านความรู้ความแม่นยำ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม ในด้านการปฏิบัติงานผู้สำเร็จปริญญาตรีในกลุ่มวิชาพิเศษ กลุ่มวิชาสังคมและกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ มีความสามารถไม่แตกต่างกัน

ประสพสันต์ อักษรมัต (ประสพสันต์ อักษรมัต 2525 : 106 - 116)

ได้ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูภาคกลางที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2521 และ 2522 พบว่า บัณฑิตประเมินความสามารถของตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชามีความเห็นว่าบัณฑิตที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูก่อนเข้าเรียนในวิทยาลัยครู มีความสามารถในการปฏิบัติงานสูงกว่าบัณฑิตที่ไม่มีประสบการณ์ในการเป็นครูและความสามารถปฏิบัติงานของบัณฑิตกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่าบัณฑิตกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับสถานที่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงาน บัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนที่ปฏิบัติงานจะเป็นสถานที่พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้านของบัณฑิต

กรมการฝึกหัดครู (กรมการฝึกหัดครู 2524 : 118) ได้คิดตามผลครูที่สำเร็จการศึกษา จากสถาบันฝึกหัดครู ตั้งแต่ปีการศึกษา 2518 ถึง 2521 ที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และประถมศึกษาปีที่ 2 จาก 12 จังหวัด ในเขตการศึกษา 12 กับกรุงเทพมหานคร รวมเป็น 13 จังหวัด ได้แบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ จำนวน 1,709 ฉบับ ผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชา พบว่า ด้านความรู้ความสามารถในการสอน ครูที่สำเร็จจากสถาบันฝึกหัดครูมีความสามารถในระดับปานกลางในการสอนวิชากลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ด้านทักษะการสอนและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ ครูที่สำเร็จจากสถาบันฝึกหัดครู มีความสามารถในระดับปานกลางในการอธิบายการยกตัวอย่างการเลือกใช้วิธีสอนและมีความสามารถปานกลางค่อนข้างต่ำในการให้นักเรียนมีส่วนร่วมการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ การทำป้ายนิเทศ การใช้อุปกรณ์การสอนและการจัดประชุมรวมกันกับผู้ปกครองนักเรียน ด้านมนุษยสัมพันธ์และลักษณะความเป็นครู ครูที่สำเร็จจากสถาบันฝึกหัดครูมีความสามารถในระดับปานกลางค่อนข้างสูงในด้านการสัมพันธ์กับนักเรียน บุคคลอื่น รู้จักชวนช่วยหาความรู้เพิ่มเติม จรรยาครูและการบริการชุมชน

ประสิทธิภาพของครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

วิภา เกษรศิริเจริญ (วิภา เกษรศิริเจริญ 2521 : 69 - 75) ได้สร้างแบบประเมินประสิทธิภาพครูมัธยมในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยข้อคำถาม 70 ข้อ ครอบคลุมเกณฑ์ทั้ง 5 คือ ประสิทธิภาพของครู คุณสมบัติของครู พฤติกรรมของครู ผลการสอนในปัจจุบันและผลงานระยะยาว ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่างครูมัธยมในกรุงเทพมหานคร จำนวน 631 คน ตอบ แล้วหาเกณฑ์ปกติเปรียบเทียบประสิทธิภาพครู ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์ปกติของประสิทธิภาพครูในกลุ่มโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลไม่แตกต่างกัน เกณฑ์ปกติของประสิทธิภาพครู

ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก เกณฑ์ปกติของประสิทธิภาพครูกลุ่มโรงเรียนรัฐบาลขนาดใหญ่สูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลขนาดกลางและขนาดเล็กและเกณฑ์ปกติของประสิทธิภาพครูกลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดใหญ่สูงกว่ากลุ่มโรงเรียนราษฎร์ขนาดเล็ก

การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน

การฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน หมายถึง การฝึกหัดครูที่มุ่งเน้นฝึกอบรบความสามารถที่จะกระทำและพัฒนาลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเป็นครู (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2525 : 113) ลักษณะที่สำคัญของการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency based teacher education) ชมพันธุ์ ญูชร ณ อุษยา (ชมพันธุ์ ญูชร ณ อุษยา 2519 : 10) ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดขั้นตอนในการฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษา ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายจากบทบาทและหน้าที่ครู ระบบสมรรถภาพครูที่ต้องการฝึกให้แก่ศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถวัดและประเมินผลได้ถูกต้อง แจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงสมรรถภาพที่ต้องการฝึกก่อนลงมือฝึก
2. การวางหลักเกณฑ์การประเมินผลการฝึกสมรรถภาพครู การประเมินผลต้องให้สัมพันธ์กับสมรรถภาพครูที่ระบุไว้ในข้อ 1 การฝึกสมรรถภาพครูแต่ละด้านจะต้องตั้งหลักเกณฑ์การประเมินผลไว้ให้ชัดเจน แล้วแจ้งให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าถึงหลักเกณฑ์การประเมินผลการฝึกสมรรถภาพครูก่อนลงมือฝึก
3. การวัดและการประเมินผลการฝึกสมรรถภาพครูมีแนวปฏิบัติดังนี้ คือ ต้องดูแลการปฏิบัติของนักศึกษาให้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ควรประเมินผลในด้านการวางแผน การวิเคราะห์และตีความหมายและการวัดพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ทั้งนี้การประเมินผลต้องมีความชัดเจนในเรื่องพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความชัดเจนของวิธีการวัดพฤติกรรมและความชัดเจนในการแปลความหมายของพฤติกรรม

4. อัตราการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา นักศึกษาแต่ละคนจะได้รับการฝึกสมรรถภาพครูตามข้อ 1 นักศึกษาผู้ใดจะผ่านสมรรถภาพครูในข้อใดต้องปฏิบัติให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. การจัดรูปแบบของการสอนต้องจัดให้เหมาะสมกับการฝึกสมรรถภาพครูในแต่ละสมรรถภาพ

นอกจากองค์ประกอบ 5 ประการดังกล่าวแล้วควรคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ควรจัดให้มีขึ้นในหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน ได้แก่ การฝึกสมรรถภาพครูควรจัดเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงความรู้และความสามารถของแต่ละบุคคล การนำข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) จากการวัดและการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการฝึกสมรรถภาพครูให้นักศึกษาแต่ละคน การจัดหลักสูตรการฝึกหัดครูควรจัดอย่างมีระบบ (System approach) คือ กำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน จัดองค์ประกอบของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ การวัดและการประเมินผลต้องให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย แนวทางในการจัดการสอนอาจจัดเป็นหน่วยการสอน (Instructional modules) เพื่อฝึกสมรรถภาพครู หรือทักษะการสอนเฉพาะอย่าง เช่น ทักษะการอธิบาย ทักษะการตั้งคำถาม เน้นการฝึกสอนและการฝึกงานในโรงเรียนตามหลักสูตรการฝึกหัดครู ให้บุคคลหลายกลุ่ม เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ครูในโรงเรียนผู้บริหารและนักศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในการจัดหลักสูตรการฝึกหัดครู อุปกรณ์การศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นหนักในการสร้างความคิดรวบยอด อุปกรณ์การศึกษามีอยู่ 2 ประเภท คือ อุปกรณ์การฝึกความคิดรวบยอดและอุปกรณ์การฝึกทักษะ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (วิชัย วงษ์ใหญ่ 2525 : 15) ได้เน้นหลักสูตรการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานว่า นักศึกษาผู้ใดที่จะออกไปประกอบอาชีพครูต้องแสดงให้เห็นว่ามีสมรรถภาพครู พร้อมทั้งจะออกไปปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างแท้จริง ส่วนการวัดและประเมินผลนั้นนักศึกษาที่ได้รับการฝึกสมรรถภาพครูต้องผ่านหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เท่านั้น ส่วนจำนวนหน่วยกิตหลักสูตรไม่ได้กำหนดเอาไว้

พรรณี เล็กอุติกานต์ (พรรณี เล็กอุติกานต์ 2522 : 67) ได้วิจัยเรื่อง การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือ พบว่า สมรรถภาพครูที่ต้องการฝึกให้แก่ศึกษา จัดอันดับความสำคัญ ได้แก่ สมรรถภาพด้านการสอน เป็นอันดับ 1 สมรรถภาพด้านวิชาการ เป็นอันดับ 2 สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นอันดับ 3 สมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำ เป็นอันดับ 4 สมรรถภาพด้านแนะแนว และปกครองชั้นเรียน เป็นอันดับ 5

ลิพเกนส์และเทอร์โกวิช (Sipkens and Turkovich, 1974 : 4972- A) ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนา รูปแบบ เพื่อใช้ในโครงการการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน (Competency based teacher education) ผลการค้นคว้าสรุปได้ว่า รูปแบบของโครงการการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน ไม่สามารถจะพิจารณาได้ว่าเป็นชุดสำเร็จที่พร้อมสมบูรณ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ทั่วไป สำหรับปัญหาการพัฒนา รูปแบบที่เสนอเป็นเพียงแนะแนวทางให้ทิศทางสำหรับการพัฒนาการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานเท่านั้น ปรากฏว่า มีโครงการการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐานหลายโครงการที่นำมาใช้โดยไม่มีการวางแผนถึงความมุ่งหมายของโครงการอย่างชัดเจน แต่โครงการการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน ที่ประสบผลสำเร็จส่วนมากนั้นมีคณะกรรมการที่มีการร่วมมือกันอย่างดี พยายามนำผลย้อนกลับ (Feedback) มาปรับปรุงโครงการและมีการฝึกอบรมแบบต่อเนื่องสำหรับบุคลากรทั้งหมดในโครงการการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความสำคัญที่จะช่วยให้การผลิตครูมีสมรรถภาพ และมีคุณลักษณะเหมาะสม วิทยาลัยครูเทพสตรี (วิทยาลัยครูเทพสตรี 2527 : 1) ได้จัดตั้งสำนักงานประสบการณ์วิชาชีพครูขึ้นดำเนินงานเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อสนองนโยบายของการฝึกหัดครูที่จะให้นักศึกษาได้ออกไปเป็นครูที่ดีมีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้

1. สมรรถภาพทางด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ในเนื้อหาที่สอนตามหลักสูตรและในศาสตร์สาขาต่าง ๆ

2. สมรรถภาพทางด้านเทคนิควิธี ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ครูด้านต่าง ๆ เช่น การสอน กิจกรรมนักเรียน มนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้นำ การแนะแนวและการพัฒนาชุมชน

3. สมรรถภาพทางด้านคุณลักษณะ ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม เห็นความสำคัญของการดำรงรักษาศิลปวัฒนธรรมและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีความสำนึกและรับผิดชอบในการรับใช้ประเทศ

การจัดประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ มี 3 ลักษณะ คือ ประสบการณ์วิชาชีพเต็มเวลา ประสบการณ์วิชาชีพบางเวลาและประสบการณ์วิชาชีพเสริม

1. ลักษณะของการจัดประสบการณ์วิชาชีพเต็มเวลา คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้มีโอกาสได้เรียนรู้ไปทีละขั้นและพัฒนาความสามารถ มีขั้นตอนในการจัดดังนี้

1.1 การศึกษาและสังเกตใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ เป็นการให้นักศึกษาออกไปศึกษาและสังเกตในโรงเรียนว่า งานของครูเป็นอย่างไรในสถานการณ์จริง ตลอดจนสภาพของชุมชน

1.2 การเป็นผู้ช่วยครูใช้ระยะเวลา 1 - 3 สัปดาห์ เป็นการให้นักศึกษาร่วมฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้งานด้านต่าง ๆ

1.3 การทดลองสอน ใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์ เป็นการให้นักศึกษานำหลักการและวิธีการที่ได้เรียนรู้ในวิชาวิธีสอนไปทดลองปฏิบัติในสถานการณ์จริง เพื่อจะได้ทราบปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อให้ศึกษามีสมรรถภาพด้านต่าง ๆ อย่างดี

1.4 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูป ใช้ระยะเวลาครึ่งภาคเรียนหรือตลอดภาคเรียน เป็นการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระบอบสุดท้ายก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา เพื่อมุ่งให้นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาแล้วทั้งหมดไปฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครู เสมือนครูประจำการทุกอย่าง

2. ลักษณะการจัดประสบการณ์วิชาชีพบางเวลา เป็นการเรียนรู้งานในภาคปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับภาคทฤษฎีของวิชาชีพครูที่สอนเป็นเรื่อง ๆ ไป การจัดแบบนี้แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ การศึกษาภาคปฏิบัติภายนอกวิทยาลัยและการศึกษาภาคปฏิบัติภายในวิทยาลัย

3. ลักษณะการจัดประสบการณ์วิชาชีพเสริม เป็นการจัดโครงการหรือกิจกรรมเสริมสมรรถภาพครูให้มีความรู้ เทคนิควิธีและคุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี ได้แก่ การช่วยสอนในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น หรือโรงเรียนในแหล่งชุมชนที่แออัด การช่วยสอนซ่อมเสริมนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา การเข้าร่วมกิจกรรมชมรมที่ส่งเสริมวิชาชีพครู จริยธรรม วัฒนธรรม สาธารณประโยชน์และประชาธิปไตย การกีฬาและนันทนาการและการจัดกิจกรรมพิเศษให้แก่โรงเรียนประถมหรือมัธยมศึกษา

การประเมินผลประสบการณ์วิชาชีพ

การประเมินผลตามลักษณะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มี 3 วิธี

1. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มเวลา เป็นการประเมินผลในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู มีวิธีการดังนี้

1.1 การประเมินผลในชั้นการศึกษาและสังเกต การเป็นผู้ช่วยครูและการทดลองสอน เป็นการประเมินเพื่อวินิจฉัยข้อดีและข้อควรปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาว่า นักศึกษาได้เอาใจใส่ปฏิบัติงานตามที่ได้ตกลงไว้หรือไม่ และเมื่อปฏิบัติแล้ว ยังมีข้อควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร แล้วจึงสรุปผลการประเมินว่า "ผ่าน" หรือ "ไม่ผ่าน" ในแต่ละชั้นตามแบบประเมินที่กำหนดไว้

1.2 การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูป เป็นการประเมินผล 2 ด้าน คือ สมรรถภาพทางค่านคุณลักษณะของความเป็นครูกับสมรรถภาพทางค่านเทคนิควิธี และจะต้องผ่านการสังเกต การเป็นผู้ช่วยครูและการทดลองสอนเสียก่อนจึงจะฝึกประสบการณ์วิชาชีพเต็มรูปได้

1.3 ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินผล ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์หรืออาจารย์ประจำวิชา ครูพี่เลี้ยงหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานประสบการณ์วิชาชีพ

2. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพบางเวลา เป็นการประเมินผลส่วนหนึ่งของรายวิชา แต่ละวิชาตามที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

3. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสริม เป็นการประเมินผลตามลักษณะของกิจกรรมหรือโครงการนั้น ๆ แต่อาจนำกิจกรรมบางอย่างที่เห็นควรนำมาประเมินผลรวมในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติก็อาจทำได้

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัย สรุปได้ว่า สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่พึงปรารถนา ในทัศนะของผู้รู้ นักวิชาการ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ประกอบไปด้วยสมรรถภาพด้านสำคัญ ๆ 9 ด้าน ได้แก่ สมรรถภาพด้านความรับผิดชอบ สมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำ สมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ สมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ สมรรถภาพด้านการปรับตัว สมรรถภาพด้านความเป็นประชาธิปไตย สมรรถภาพด้านความประพฤติและคุณธรรม สมรรถภาพด้านการประเมินผลการเรียนและสมรรถภาพด้านการปฏิบัติงานโดยทั่วไป ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในวิจัยนี้ 8 ด้าน ยกเว้นสมรรถภาพการปฏิบัติงานทั่วไป ซึ่งได้แก่ การสอน การแนะแนวและปกครองชั้นเรียนนั้น ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ไม่สามารถแสดงทัศนะได้ชัดเจน เพราะไม่สามารถมองเห็นการสอนในชั้นเรียนของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามสาระดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ในปีการศึกษา 2528 จำนวนผู้บังคับบัญชา 114 คน จำนวนผู้ร่วมงาน 822 คน จากจำนวนโรงเรียนที่มีบัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ 114 โรงเรียน มีจำนวนบัณฑิต 178 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมาก 25 โรงเรียน ขนาดเล็ก 27 โรงเรียนและขนาดกลาง 6 โรงเรียน จำนวนผู้บังคับบัญชา 58 คน จำนวนผู้ร่วมงาน 244 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ขอรายชื่อโรงเรียนและขนาดโรงเรียนที่บัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี มีจำนวนโรงเรียนที่บัณฑิตปฏิบัติงานอยู่ 114 โรงเรียน จำนวนบัณฑิตจากวิทยาลัยครู 178 คน ผู้วิจัยได้ยึดเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) แบ่งเป็นขนาดต่าง ๆ กับเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้วิจัย

เนื่องจากจำนวนผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีจำนวนน้อย จึงได้รวมอยู่ในขนาดเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็กมาก มี 50 โรงเรียน ขนาดเล็กมี 53 โรงเรียนและขนาดกลางมี 11 โรงเรียน แล้วใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50 ได้จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กมาก 25 โรงเรียน ขนาดเล็ก 27 โรงเรียนและขนาดกลาง 6 โรงเรียน ผู้บังคับบัญชาแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ก็ตกเป็นกลุ่มตัวอย่างด้วย ส่วนผู้ร่วมงานของบัณฑิตในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ ผู้วิจัยได้สุ่มจำนวนคิดเป็นร้อยละ 50 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้จำนวนผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ดังในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียน ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตที่เป็นประชากร
และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาด โรงเรียน	จำนวนโรงเรียน		จำนวนผู้บังคับบัญชา		จำนวนผู้ร่วมงาน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็กมาก	50	25	50	25	164	51
เล็ก	53	27	53	27	405	113
กลาง	11	6	11	6	253	80
รวม	114	58	114	58	822	244

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูประถมศึกษาที่ปรารภณา จากตำรา บทความ ผลงานวิจัยและหลักการของการฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน มาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 40 ข้อ เกี่ยวกับสมรรถภาพ ทั้ง 8 ด้าน แล้วนำไปสอบถามกับครูและบุคลากรประจำการ (อศป.) ซึ่งปฏิบัติงาน เป็นผู้บริหารและเป็นครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา ที่มาอบรมในวันเสาร์ วันอาทิตย์ ที่วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ในวิชาเอกการบริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน ให้แสดงทัศนะต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในแบบสอบถามสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน

ผลปรากฏว่า ครูและบุคลากรประจำการทั้ง 40 คน มีทัศนคติจากวิทยาลัยครู มีสมรรถภาพทั้ง 8 ด้าน อยู่ในเกณฑ์สูง (ภาคผนวก ข)

3. ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามแนวทางของ ลีเคิร์ท (Likert's rating scale)

4. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในตอนแรกมี 80 ข้อ ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่าบัณฑิตจากวิทยาลัยครู มีคุณลักษณะมากน้อยเพียงใด แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด แยกตามสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

4.1	สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ	10 ข้อ
4.2	สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ	10 ข้อ
4.3	สมรรถภาพทางด้านการมนุษยสัมพันธ์	10 ข้อ
4.4	สมรรถภาพทางด้านบุคลิกภาพ	10 ข้อ
4.5	สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว	10 ข้อ
4.6	สมรรถภาพทางด้านความเป็นประชาธิปไตย	10 ข้อ
4.7	สมรรถภาพทางด้านจริยธรรมและคุณธรรม	10 ข้อ
4.8	สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน	10 ข้อ

5. เกณฑ์การให้คะแนน สำหรับข้อความทางบวกให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 เมื่อกาช่องที่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ ส่วนข้อความทางลบให้คะแนน 1, 2, 3, 4 และ 5 เมื่อกาช่อง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

6. การทดลองใช้แบบสอบถาม หลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำไปทดลองใช้กับผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5 โรงเรียน มีโรงเรียนขนาดเล็กมาก 1 โรงเรียน

ขนาดเล็ก 2 โรงเรียนและขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนดังกล่าวไม่ได้อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมี 50 คน โดยมีได้เจาะจงว่าจะต้องเป็นบัณฑิตจากวิทยาลัยครูหรือไม่ แล้วนำแบบสอบถามไปหาผู้อำนวยการจำแนกและค่าความเชื่อมั่นต่อไป

7. การหาค่าอำนาจจำแนก โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยแบ่งเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ นำมาเปรียบเทียบกันใช้สถิติ $t - test$ เพื่อเลือกเอาข้อที่มีอำนาจจำแนกสูง ๆ ไว้ เหลือแบบสอบถาม 77 ข้อ แยกตามสมรรถภาพต่าง ๆ ได้ดังนี้

7.1	สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ	9 ข้อ
7.2	สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ	10 ข้อ
7.3	สมรรถภาพทางด้านการมนุษยสัมพันธ์	10 ข้อ
7.4	สมรรถภาพทางด้านบุคลิกภาพ	9 ข้อ
7.5	สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว	9 ข้อ
7.6	สมรรถภาพทางด้านความเป็นประชาธิปไตย	10 ข้อ
7.7	สมรรถภาพทางด้านจริยธรรมและคุณธรรม	10 ข้อ
7.8	สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน	10 ข้อ

8. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้สูตรของ ครอนบัค (Cronbach, 1970 : 126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = 0.986 (ภาคผนวก ง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ 2 วิธี คือ ส่งทางไปรษณีย์และผู้วิจัยเดินทางไปเก็บด้วยตนเองเพราะเป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก ไม่สามารถส่งทางไปรษณีย์ได้ เป็นแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา 58 ฉบับ ผู้ร่วมงาน 244 ฉบับ มีรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

โรงเรียนขนาดเล็กมาก จำนวนผู้บังคับบัญชา 25 คน ผู้ร่วมงาน 51 คน
 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 28 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 9.28 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชามี 8 ฉบับ ผู้ร่วมงานมี 20 ฉบับ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาล บ้านหมี่
 พัฒนาการ โศกสภารอง กิ่งอำเภอสระโบสถ์และกิ่งอำเภอท่าหลวง ผู้วิจัยเดินทางไป
 เก็บด้วยตนเอง 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 15.89 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชามี 17 ฉบับ
 ผู้ร่วมงานมี 31 ฉบับ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาล บ้านหมี่ พัฒนาการ
 โศกสภารอง กิ่งอำเภอสระโบสถ์ กิ่งอำเภอท่าหลวง แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ได้รับ
 คืนมาทั้งหมด

โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนผู้บังคับบัญชา 27 คน ผู้ร่วมงาน 113 คน
 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 84 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 27.82 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชามี 17 ฉบับ ผู้ร่วมงานมี 67 ฉบับ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาล บ้านหมี่
 พัฒนาการ กิ่งอำเภอสระโบสถ์และกิ่งอำเภอท่าหลวง ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง
 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 18.54 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชามี 10 ฉบับ ผู้ร่วมงาน
 มี 46 ฉบับ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาล บ้านหมี่ พัฒนาการ กิ่งอำเภอ
 สระโบสถ์และกิ่งอำเภอท่าหลวง แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ได้รับคืนมาทั้งหมด

โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนผู้บังคับบัญชา 6 คน ผู้ร่วมงาน 80 คน
 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ 86 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 28.47 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชามี 6 ฉบับ ผู้ร่วมงานมี 80 ฉบับ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในเขตอำเภอชัยบาดาล โศกสภารอง
 พัฒนาการและกิ่งอำเภอสระโบสถ์ แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ได้รับคืนมาทั้งหมด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ รวม 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1
 ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ครั้งที่ 2 ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง
 ที่ตกค้าง แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ทั้งหมด 198 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.57
 ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 34.43 แบบสอบถาม
 ฉบับสมบูรณ์ได้รับคืนมาทั้งหมด 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. หาคะแนนเฉลี่ยรายข้อ ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในแต่ละค่าน

2. เปรียบเทียบทักษะของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ค่าน ในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

จากสูตร

$$F = \frac{MS_a}{MS_w}$$

(Ferguson. 1976 : 233)

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
 MS_a แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman-Keuls Method)

$$q = \frac{\bar{T}_{\text{largest}} - \bar{T}_{\text{smallest}}}{\sqrt{MS_{\text{error}}/n}}$$

(Winer. 1971 : 191)

เมื่อ	q	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน q-statistic
	$\bar{T}_{largest}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{T}_{smallest}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	MS _{error}	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	$\bar{h}$	แทน	ค่าเฉลี่ยฮาร์โมนิก (Harmonic mean)

3. เปรียบเทียบทักษะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน ที่มีวัดตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กับวัดต่ำกว่าปริญญาตรี โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{s_p^2/n_1 + s_p^2/n_2}} \quad df = (n_1 - 1) + (n_2 - 1)$$

$$\text{เมื่อ } s_p^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{(n_1 - 1) + (n_2 - 1)}$$

โดย	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 2
	s_p^2	แทน	ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มประชากร
	n_1	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

(Marascuilo. 1971 : 323)

ในการประมวลผลข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคำนวณกลโปรแกรมสำเร็จรูป (STAT - PAK VERSION 1) ของศูนย์คอมพิวเตอร์วิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้
ในการแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
SD	แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean square)
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
q	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน q - statistic
$\bar{h}$	แทน ค่าเฉลี่ยฮาร์โมนิก (Harmonic Mean)
*	แทน ค่าความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มี
ต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละค่านเป็นรายข้อ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้เกณฑ์การพิจารณาตามแนวทางของเบสต์ (Best. 1970 : 204 - 208) โดยจะแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยรายข้อและโดยส่วนรวมดังนี้

- 1.00 - 1.49 น้อยที่สุด หมายความว่า สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีอยู่ในเกณฑ์ต่ำที่สุด
- 1.50 - 2.49 น้อย หมายความว่า สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีอยู่ในเกณฑ์ต่ำ
- 2.50 - 3.49 ปานกลาง หมายความว่า สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
- 3.50 - 4.49 มาก หมายความว่า สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีอยู่ในเกณฑ์สูง
- 4.50 - 5.00 มากที่สุด หมายความว่า สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีอยู่ในเกณฑ์สูงที่สุด

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละท่านเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 2 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ เป็นรายข้อ

ข้อคำถาม สมรรถภาพทางการรับผิดชอบ	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ทำจะเสร็จตามกำหนดเวลา	4.12	0.75	3.96	0.72
2. ขอมรับผิดชอบเมื่อตนเองทำผิดพลาด	3.98	0.69	3.72	0.83
3. เสนอตัวช่วยเหลืองานของชุมชน	3.60	0.88	3.43	0.93
4. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินของโรงเรียนและชุมชนตามที่มอบหมาย	3.95	0.78	3.74	0.84
5. เมื่อมีการประชุมจะเข้าร่วมประชุมตามที่นัดหมาย	4.41	0.70	4.25	0.73
6. มาทำงานสาย	4.33	0.80	4.25	0.95
7. เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม ถ้ามีโอกาสนจะปล่อยให้เพื่อนหน้าที่ของผู้ร่วมงาน	4.02	0.80	3.31	1.20
8. เมื่อมีเหตุการณ์ยุ่งยากเกิดขึ้นก็พยายามคิดแก้ไข	3.86	0.63	3.73	0.83
9. รักษาความลับได้เมื่อสิ่งนั้นเป็นความลับ	3.79	0.81	3.82	0.95
รวม	36.09	4.38	34.20	5.18
เฉลี่ย	4.01	0.76	3.80	0.89

ตาราง 2 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการรับผิดชอบโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 4.01$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการรับผิดชอบโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.80$)

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการเป็นผู้นำ เป็นรายชื่อ

ข้อความ สมรรถภาพทางการเป็นผู้นำ	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. สามารถกำหนดนโยบายและรวมมือดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย	3.74	0.71	3.74	0.77
2. สามารถชักนำบุคคลอื่นให้เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่คณะ	3.71	0.77	3.54	0.82
3. สามารถให้เหตุผลเพื่อเป็นแนวทางการตัดสินใจของกลุ่ม	3.79	0.74	3.58	0.83
4. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง	4.05	0.63	3.83	0.81
5. ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.02	0.66	3.84	0.79
6. ใช้เหตุผลในการวินิจฉัยสั่งงานได้รวดเร็วและถูกต้อง	3.74	0.74	3.54	0.79

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อคำถาม สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.81	0.76	3.59	0.82
8. มีความกระตือรือร้นและแสวงหาความรู้ ใหม่ ๆ มาพัฒนาหน่วยงาน	3.90	0.79	3.65	0.85
9. มีความสามารถในการเป็นผู้นำและปฏิบัติตามที่ดี	3.86	0.74	3.65	0.80
10. สร้างความสามัคคีในหมู่คณะได้ดี	4.07	0.81	3.77	0.90
รวม	38.70	5.38	36.70	6.82
เฉลี่ย	3.87	0.73	3.67	0.82

ตาราง 3 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.87$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการเป็นผู้นำโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.67$)

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของ
บัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณแบบสัมพัทธ์ เป็นรายข้อ

ข้อคำถาม สมรรถภาพค่านิยมสัมพัทธ์	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการ และส่วนตัว	3.90	0.67	3.84	0.77
2. ติดตามเยี่ยมเยียนผู้ปกครองนักเรียนโดยทั่วถึง และให้ความช่วยเหลือตามสมควร	3.55	0.86	3.24	0.98
3. ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อ	4.09	0.90	3.93	0.78
4. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนเอง	3.83	0.90	3.64	0.92
5. ร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการอบรม สั่งสอนและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน	3.88	0.82	3.79	0.81
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชน	3.81	0.83	3.59	0.82
7. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของนักเรียน	4.21	0.69	4.11	0.76
8. ให้คำปรึกษาหารือแก่นักเรียน	4.15	0.67	4.08	0.80
9. เป็นคนสอพลอ	4.31	0.84	4.22	1.07
10. กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษและให้อภัยแก่ เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป	3.86	0.83	3.96	0.85
รวม	39.60	5.93	38.40	6.48
เฉลี่ย	3.96	0.80	3.84	0.86

ตาราง 4 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.96$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.84$)

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านบุคลิกภาพ เป็นรายชื่อ

ข้อความ สมรรถภาพทางด้านบุคลิกภาพ	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. มีความร่าเริง อิมยิ้มแจ่มใส	4.10	0.74	4.08	0.71
2. รูปร่างท่าทางสง่า	3.74	0.71	3.62	0.80
3. มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายสมบูรณ์	4.10	0.67	3.86	0.77
4. มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และผู้อื่น	4.09	0.73	3.99	0.82
5. มีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	3.90	0.64	3.72	0.70
6. มีความกระตือรือร้นในหน้าที่การงาน	4.15	0.67	3.88	0.76
7. พุดจาฉะฉาน เข้าใจง่าย กล้าที่จะแสดงออก	4.00	0.67	3.80	0.81
8. เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรกับคนทั่วไป	4.27	0.81	3.94	0.78
9. เป็นคนมีปมค้อย เช่น มีหนี้สิน	4.29	0.95	4.30	0.93
รวม	36.63	4.36	35.28	5.49
เฉลี่ย	4.07	0.73	3.92	0.79

ตาราง 5 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้าน
บุคลิกภาพโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 4.07$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพโดยส่วนรวม
อยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิต
จากวิทยาลัยครู ด้านการปรับตัว เป็นรายชื่อ

ข้อความ สมรรถภาพทางการปรับตัว	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. เมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดมีความต้องการที่จะ แก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง	3.88	0.80	3.82	0.82
2. พยายามทำความเข้าใจกับผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน	3.91	0.84	3.82	0.83
3. มองผู้อื่นในแง่ดีเสมอ	3.96	0.75	3.81	0.83
4. มีอารมณ์มั่นคงไม่หวั่นไหวง่าย	3.74	0.78	3.58	0.83
5. ชอบปลีกตัวไม่เข้ากับเพื่อนฝูง	3.90	0.91	3.87	0.99
6. เมื่อพบอุปสรรคจะแสดงความคับข้องใจ แทนที่จะแก้ปัญหา	3.67	0.98	3.62	0.96
7. มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่าง ๆ	3.88	0.68	3.79	0.72

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อความ สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. มีเพื่อนสนิทและไว้วางใจได้	3.79	0.72	3.51	0.78
9. มีความสามารถในการปรับตัวเกี่ยวกับ การสอนและการทำงาน	4.00	0.65	3.84	0.71
รวม	34.74	4.53	33.66	5.51
เฉลี่ย	3.86	0.79	3.74	0.83

ตาราง 6 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการปรับตัวโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.86$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการปรับตัวโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.74$)

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิต
จากวิทยาลัยครู ด้านความเป็นประชาธิปไตย เป็นรายชื่อ

ข้อความ สมรรถภาพทางด้านความเป็นประชาธิปไตย	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	4.00	0.65	3.82	0.82
2. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	4.09	0.75	3.90	0.79
3. ใช้ปัญญาและเหตุผลในการแก้ปัญหา	3.98	0.66	3.81	0.77
4. มีความเชื่อมั่นต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	4.22	0.82	4.12	0.76
5. ยอมรับนับถือผู้อื่น	4.02	0.69	3.80	0.73
6. รู้และปฏิบัติหน้าที่ตามสิทธิของตนเอง	3.98	0.76	4.00	0.68
7. มีความสามารถในการถ่ายทอดและฝึกฝน ความเป็นประชาธิปไตยให้แก่เด็กและผู้อื่นได้	3.86	0.74	3.75	0.75
8. เต็มใจปฏิบัติตามมติของส่วนรวม	4.12	0.62	3.88	0.79
9. หมั่นปรึกษาในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจและกล้า รับผิดชอบ	3.96	0.70	3.71	0.77
10. มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ เคารพกติกา ของกลุ่ม	4.12	0.62	3.92	0.82
รวม	40.30	5.22	38.70	6.43
เฉลี่ย	4.03	0.70	3.87	0.77

ตาราง 7 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้าน
ความเป็นประชาธิปไตยโดยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 4.03$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านความเป็นประชาธิปไตย
โดยโดยรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิต
จากวิทยาลัยครู ด้านจริยธรรมและคุณธรรม เป็นรายชื่อ

ข้อความ สมรรถภาพทางด้านจริยธรรมและคุณธรรม	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ ตนเองและสังคม	3.93	0.67	3.59	0.83
2. ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ	4.09	0.63	3.94	0.79
3. ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรม	4.02	0.66	3.80	0.82
4. มีความประพฤติเรียบร้อยสุภาพอ่อนน้อม เป็นตัวอย่างที่ดีได้	4.24	0.57	3.81	0.78
5. ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์และสุจริต	4.26	0.66	4.05	0.76
6. ปฏิบัติตนเป็นผู้ดี มีคุณธรรม	4.21	0.64	3.90	0.78
7. มีความเมตตา กรุณาต่อคนทั่วไป	4.15	0.67	3.93	0.80

ตาราง ๕ (ต่อ)

ข้อความ สมรรถภาพทางกาย จริยธรรม และคุณธรรม	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
8. หลงเมามัวต่ออบายมุขทั้งปวง	4.24	1.03	4.30	1.01
9. ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพคนอื่น	4.60	0.67	4.55	0.90
10. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	3.98	0.76	3.82	0.82
รวม	41.70	5.69	39.70	6.59
เฉลี่ย	4.17	0.70	3.97	0.83

ตาราง 8 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า พันธิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้าน
จริยธรรมและคุณธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 4.17$)
ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า พันธิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านจริยธรรมและคุณธรรม
โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.97$)

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของ
บัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการประเมินผลการเรียน เป็นรายข้อ

ข้อคำถาม สมรรถภาพทางการประเมินผลการเรียน	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียน	4.14	0.66	4.01	0.73
2. มีความสนใจในการติดตามและศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลจาก เอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ	3.86	0.66	3.70	0.75
3. สามารถสร้างข้อสอบที่วัดได้ตรงกับวัตถุประสงค์ ของวิชา	3.72	0.64	3.63	0.79
4. มีความชำนาญในการออกแบบการประเมินผล การเรียน	3.50	0.73	3.29	0.79
5. สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของการ ประเมินผลให้ดีขึ้น	3.69	0.60	3.45	0.70
6. วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ของคำถามได้	3.76	0.63	3.57	0.72
7. มีความสามารถในการแปลผลจากการวัด และประเมินผลการเรียนได้	3.72	0.64	3.45	0.74
8. สามารถให้คำแนะนำปรึกษาด้านความรู้ การประเมินผลการเรียนแก่ผู้อื่นได้	3.76	0.66	3.47	0.72

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อความ สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน	ผู้บังคับบัญชา (N = 58)		ผู้ร่วมงาน (N = 244)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
9. สามารถใช้ข้อมูลการประเมินผลการเรียน เป็นแนวทางการวางแผนในการเรียนการสอน	3.72	0.61	3.53	0.71
10. สามารถใช้ประโยชน์ของการประเมินผล การเรียนร่วมกับผู้บริหารและผู้ร่วมงาน ในการแก้ปัญหาของเคักได้	3.81	0.60	3.61	0.72
รวม	37.70	4.51	35.70	5.72
เฉลี่ย	3.77	0.64	3.57	0.74

ตาราง 9 ผู้บังคับบัญชามีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้าน
การประเมินผลการเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.77$)

ผู้ร่วมงานมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านการประเมินผล
การเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูง ($\bar{X} = 3.57$)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนะของผู้บังคับบัญชาที่มี
ต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ด้าน ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ
ปรากฏผลดังตาราง 10 - 19

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน

สมรรถภาพ ทางค่าน	ผู้บังคับบัญชาใน โรงเรียนขนาดเล็กมาก (N = 25)		ผู้บังคับบัญชาใน โรงเรียนขนาดเล็ก (N = 27)		ผู้บังคับบัญชาใน โรงเรียนขนาดกลาง (N = 6)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
การรับผิดชอบ	36.12	3.97	35.70	4.02	36.67	5.28
การเป็นผู้นำ	39.48	5.12	38.44	5.40	39.17	7.30
มนุษยสัมพันธ์	39.44	5.43	39.22	5.79	40.00	7.15
บุคลิกภาพ	37.76	3.47	35.74	3.70	38.33	4.97
การปรับตัว	34.00	4.52	35.04	4.15	34.00	6.69
ความเป็น ประชาธิปไตย	39.84	5.83	40.89	4.81	39.67	7.06
จริยธรรมและ คุณธรรม	41.88	4.66	41.63	5.09	40.17	6.61
การประเมินผล การเรียนรู้	38.12	5.16	37.78	3.87	36.83	5.27

ตาราง 10 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนจริยธรรม และคุณธรรมสูงที่สุด ส่วนค่านการปรับตัว ต่ำที่สุด ข้อมูลจากตารางนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับตาราง 11 - 18

ตาราง 11 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณการรับผิดชอบ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.3828	2.6914	0.1579
ภายในกลุ่ม	55	537.6016	17.0471	
รวม	57	942.9844		

ตาราง 11 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณการรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการเป็นผู้นำ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	14.1875	7.0937	0.2356
ภายในกลุ่ม	55	1655.7420	30.1044	
รวม	57	1669.9300		

ตาราง 12 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านการเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณแบบสัมพัทธ์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.0547	1.5273	0.0457
ภายในกลุ่ม	55	1836.8280	33.3969	
รวม	57	1839.8830	.	

ตาราง 13 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณแบบสัมพัทธ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณคลิสิกภาพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	69.0781	33.5890	2.4048
ภายในกลุ่ม	55	767.0881	13.9469	
รวม	57	834.1563		

ตาราง 14 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณคลิสิกภาพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณการปรับตัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	15.5156	7.1578	0.3669
ภายในกลุ่ม	55	1162.9690	21.1449	
รวม	57	1178.4840		

ตาราง 15 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณการปรับตัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านความเป็นประชาธิปไตย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	17.0469	8.5234	0.2811
ภายในกลุ่ม	55	1667.3670	30.3158	
รวม	57	1884.4140		

ตาราง 16 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านความเป็นประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ค่านจริยธรรมและคุณธรรม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	14.2969	7.1484	0.2781
ภายในกลุ่ม	55	1413.7740	25.2050	
รวม	57	1428.7740		

ตาราง 17 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ค่านจริยธรรม และคุณธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก
และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการประเมินผล
การเรียนรู้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.1250	4.0625	0.1916
ภายในกลุ่ม	55	1166.1490	21.2027	
รวม	57	1174.2740		

ตาราง 18 แสดงว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก
ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านการประเมินผล
การเรียนรู้แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน

สมรรถภาพทางค่าน	วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 46)		วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 12)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การรับผิดชอบ	36.22	4.56	34.33	3.34	1.33
การเป็นผู้นำ	39.09	5.80	37.08	2.97	1.15
มนุษยสัมพันธ์	39.59	6.16	38.67	5.09	0.47
บุคลิกภาพ	36.91	4.52	36.75	3.84	0.11
การปรับตัว	34.78	4.83	35.58	3.20	-0.54
ความเป็นประชาธิปไตย	40.02	5.79	39.83	3.04	0.10
จริยธรรมและคุณธรรม	41.56	6.14	39.58	3.12	1.08
การประเมินผลการเรียน	37.83	4.76	36.33	3.28	1.02

ตาราง 19 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปและวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 8 คำน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานที่มี
 ทักษะการปฏิบัติงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและ
 วุฒิ ปรากฏผลดังตาราง 20 - 30

ตาราง 20 คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก
 และขนาดกลาง ที่มีคุณสมบัติจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน

สมรรถภาพ ทางก้าน	ผู้ร่วมงานใน โรงเรียนขนาดเล็กมาก (N = 51)		ผู้ร่วมงานใน โรงเรียนขนาดเล็ก (N = 113)		ผู้ร่วมงานใน โรงเรียนขนาดกลาง (N = 80)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
การรับผิดชอบ	33.57	3.97	34.27	5.12	34.37	5.65
การเป็นผู้นำ	37.86	8.36	36.61	6.35	36.15	5.90
มนุษยสัมพันธ์	39.61	5.95	38.31	6.31	36.82	6.33
บุคลิกภาพ	36.04	5.11	35.19	5.88	34.82	5.55
การปรับตัว	34.29	4.79	33.57	5.47	33.60	6.01
ความเป็น ประชาธิปไตย	38.94	5.54	37.94	6.03	37.74	6.41
จริยธรรมและ คุณธรรม	40.29	6.52	38.82	6.54	39.60	6.06
การประเมินผล การเรียน	36.12	5.21	35.48	5.99	35.21	6.08

ตาราง 20 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านจริยธรรมและคุณธรรมสูงสุด ส่วนคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ด้านการรับผิดชอบต่ำที่สุดและคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ด้านการปรับตัวต่ำที่สุด ข้อมูลจากตารางนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับตาราง 21 - 29

ตาราง 21 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	23.0312	11.5156	0.4436
ภายในกลุ่ม	241	6255.7500	25.9575	
รวม	243	6278.7820		

ตาราง 21 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านการรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนการเป็นผู้นำ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	93.9375	46.9687	1.0517
ภายในกลุ่ม	241	10763.1300	44.6603	
รวม	243	10857.0600		

ตาราง 22 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลางที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนการเป็นผู้นำแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณแบบสัมพัทธ์

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	250.9688	125.4844	3.2193 *
ภายในกลุ่ม	241	9393.8750	38.9787	
รวม	243	9644.8440		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณแบบสัมพัทธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ทักษะของผู้ร่วมงาน ในขนาดของโรงเรียน อย่างน้อย 1 คู่ แตกต่างกันจึงตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Newman - Keuls Method ซึ่งผลปรากฏดังตาราง 24

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก
ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณหาค่าสัมพัทธ์
โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	โรงเรียน ขนาดกลาง	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดเล็กมาก
		36.8250	38.3090	39.6070
โรงเรียนขนาดกลาง	36.8250	-	1.4840	2.7820*
โรงเรียนขนาดเล็ก	38.3090		-	1.2980
โรงเรียนขนาดเล็ก มาก	39.6070			-
		$q_{.05}(r, 241) \sqrt{\frac{MS_w}{n}}$		
		r 2 3 2.0222 2.4170		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก
วิทยาลัยครู คำนวณหาค่าสัมพัทธ์ในโรงเรียนขนาดเล็กมากและขนาดกลางแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก
มีทักษะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพคำนวณหาค่าสัมพัทธ์สูงกว่าทักษะของ
ผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดกลาง

ตาราง 25 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณคุณลักษณะ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	46.5625	23.2812	0.7368
ภายในกลุ่ม	241	7615.1880	31.5983	
รวม	243	7661.7500		

ตาราง 25 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณคุณลักษณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการปรับตัว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	20.5937	10.2969	0.3375
ภายในกลุ่ม	241	7351.5630	30.5044	
รวม	243	7372.1570		

ตาราง 26 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านการปรับตัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณความเป็นประชาธิปไตย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	49.5000	24.7500	0.6730
ภายในกลุ่ม	241	8862.8750	36.7754	
รวม	243	8912.3750		

ตาราง 27 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู คำนวณความเป็นประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านจริยธรรมและคุณธรรม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	81.5625	40.7812	1.0006
ภายในกลุ่ม	241	9823.2500	40.7562	
รวม	243	9903.8120		

ตาราง 28 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านจริยธรรมและคุณธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการประเมินผล การเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	25.9687	12.9843	0.3771
ภายในกลุ่ม	241	8296.8750	34.4269	
รวม	243	8322.8440		

ตาราง 29 แสดงว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูด้านการประเมินผล การเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ด้าน

สมรรถภาพทางด้าน	วุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป (N = 113)		วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (N = 131)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
การรับผิดชอบ	33.95	4.77	34.11	5.37	-0.25
การเป็นผู้นำ	35.92	5.53	36.33	7.77	-0.46
มนุษยสัมพันธ์	37.47	6.29	38.01	6.66	-0.65
บุคลิกภาพ	34.49	5.28	36.03	5.59	-2.19 *
การปรับตัว	33.25	5.45	33.99	8.56	-1.05
ความเป็นประชาธิปไตย	36.80	6.83	39.01	5.89	-2.72 *
จริยธรรมและคุณธรรม	38.47	6.54	39.37	6.63	-1.07
การประเมินผลการเรียน	34.81	5.91	36.37	5.47	-2.14 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นประชาธิปไตยและด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ร่วมงานที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีทัศนะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าทัศนคติของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนสมรรถภาพด้านอื่น ๆ ผู้ร่วมงานทั้งสองกลุ่มมีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อ

1. ศึกษาทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปรับตัว ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านจริยธรรมและคุณธรรมและด้านการประเมินผลการเรียน

2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

3. เปรียบเทียบทัศนะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี ในปีการศึกษา 2528 ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ได้จำนวนผู้บังคับบัญชา 58 คน ผู้ร่วมงาน 244 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 302 คน แบบสอบถามได้รับคืนที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ รวม 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู มีสาระแยกตามสมรรถภาพ ด้านต่าง ๆ 8 ด้าน คือ

1. สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ
2. สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ
3. สมรรถภาพทางด้านการมนุษยสัมพันธ์
4. สมรรถภาพทางด้านการบุคลิกภาพ
5. สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว
6. สมรรถภาพทางด้านการเป็นประชาธิปไตย
7. สมรรถภาพทางด้านการจริยธรรมและคุณธรรม
8. สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิต จากวิทยาลัยครูแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านและรวมทุกด้าน แล้วประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยรายข้อโดยอาศัยแนวคิดของ เบสท์สร้างเกณฑ์พิจารณา ขึ้น 5 เกณฑ์
2. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) ใช้ q-statistic ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย แต่ละด้าน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ (F - test) ใช้ q-statistic ตรวจสอบความแตกต่างแต่ละคู่และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้าน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปดังต่อไปนี้

1. ทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยรายชื่อของแต่ละด้านพบว่าอยู่ในเกณฑ์สูงทุกข้อ
2. ทักษะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยรายชื่อของแต่ละด้านพบว่าอยู่ในเกณฑ์สูงเป็นส่วนใหญ่
3. เปรียบเทียบทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ
 - 3.1 ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
 - 3.2 ทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4. เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

4.1 ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูค่านมบุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมากกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน คือ ผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก มีทักษะว่า บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพค่านมบุษยสัมพันธ์สูงกว่าทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในค่านอื่น ๆ ผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง มีทักษะแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ทักษะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นประชาธิปไตยและด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน คือผู้ร่วมงานที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีทักษะว่าบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นประชาธิปไตยและด้านการประเมินผลการเรียน สูงกว่าทักษะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ในค่านอื่น ๆ ผู้ร่วมงานที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทักษะแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยผู้วิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละค่าน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูงทุกค่านเหมือนกัน อาจเป็นเพราะสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี มีแผนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ แล้วนำปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มาแก้ไข

ปรับปรุงโดยจัดฝึกอบรมครูเป็นระยะ ๆ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี 2527 : 1) ทำให้บัณฑิตจากวิทยาลัยครู มีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานได้ดี เช่น การมาทำงานตรงเวลา สามารถปรับตัวเกี่ยวกับการสอนการทำงานและมีความกระตือรือร้นในหน้าที่การงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประโยชน์ จันทร์โชติ (ประโยชน์ จันทร์โชติ 2520 : 61 - 63) ที่ว่า คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป คือ ครูควรอุทิศเวลาให้แก่งานทุกอย่าง ปรับปรุงโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าและช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ จึงทำให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน มีทัศนคติต่อบัณฑิตจากวิทยาลัยครู อยู่ในเกณฑ์สูง

2. เปรียบเทียบทัศนคติของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

2.1 ทัศนคติของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็ก และขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ด้าน

จากการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะบัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีสภาพการณ์ต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน เช่น ใช้หลักสูตรอันเดียวกัน ระบบการบริหารงานมีนโยบายคล้ายคลึงกันและจากแผนการนิเทศทำให้มีโครงการคัดเลือกครูดีเด่นประจำจังหวัด ทำให้ครูในจังหวัดลพบุรีตื่นตัว มีความตั้งใจปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะต่าง ๆ จากผลการวิจัย เช่น มีความกระตือรือร้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาหน่วยงาน ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและมีความสามารถในการปรับตัวเกี่ยวกับการสอนการทำงาน จึงทำให้ทัศนคติของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกราช อุตระ (เอกราช อุตระ 2520 : 28 - 36)

ที่ว่า ผู้บังคับบัญชามีความเห็น ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความสามารถ ในการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีและในค่านคุณลักษณะหลาย ๆ ประการ ผู้บังคับบัญชา มีความเห็นว่าอยู่ในเกณฑ์ดีเช่นกัน

2.2 ทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะปัจจุบันจังหวัดลพบุรีมีการฝึกอบรมผู้บริหาร โรงเรียนเป็นรุ่น ๆ ในด้านวิชาการและปฏิบัติการ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้เหมือน ๆ กัน นอกจากนั้นการเรียนการสอนใช้หลักสูตรอันเดียวกัน และจากผลการวิจัย บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีคุณลักษณะต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์สูง เช่น การมาทำงานตรงเวลา ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและเข้าร่วมประชุม ตามที่นัดหมาย จึงทำให้ทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วินัย กลิ่นหอม (วินัย กลิ่นหอม 2513 : 68) ที่ว่า ทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิปริญญาตรีที่มีต่อสมรรถภาพของผู้สำเร็จ ป.กศ. ต่ำกว่าทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญญา

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจาก วิทยาลัยครู ตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

3.1 ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและ ขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 คำน

จากการเปรียบเทียบทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู 7 คำน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะบัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่ปฏิบัติ งานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีสภาพการณ์คล้ายคลึงกัน เช่น ใช้หลักสูตรอันเดียวกัน

ระบบการบริหารงาน มีแนวปฏิบัติคล้ายคลึงกัน มีแผนการนิเทศทำให้มีโครงการ คัดเลือกครูที่เก่งประจำจังหวัด ทำให้ครูในจังหวัดพบวิธีกันตัว มีความตั้งใจปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของผลการวิจัย เช่น มีความกระตือรือร้นแสวงหา ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาหน่วยงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานและ มีความสามารถในการปรับตัวเกี่ยวกับการสอนการทำงาน ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวนี้ อยู่ในเกณฑ์สูง จึงทำให้ทักษะของผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัย ครู 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนสมรรถภาพทางค่านิยมมนุษย์สัมพันธ์ ทักษะของผู้ร่วมงาน ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียน ขนาดเล็กมาก กับโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็น เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมาก ผู้ร่วมงานมีจำนวนน้อย จึงรวมกลุ่มที่มีลักษณะ สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน (intimate) รวมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงมีมนุษยสัมพันธ์ ต่อกันสูงกว่าผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่ง ยุทธ คักดิ์เดชยนต์ (ยุทธ คักดิ์เดชยนต์ 2522 : 35) กล่าวว่า พื้นฐานทางชีวภาพของการอยู่เป็นกลุ่ม คือ มนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนย่อมดำรงชีวิตอยู่รวมเป็นกลุ่ม ข้อนี้เป็นความจริงทั้งในอดีต และปัจจุบันที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า มีแรงต่าง ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนืออำนาจของ มนุษย์มาบังคับให้มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม หรือทำให้มนุษย์จำเป็นต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม จึงทำให้ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมากกับขนาดกลางแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 ทักษะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่า ปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูทั้ง 8 ด้าน

จากการเปรียบเทียบทัศนะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู 5 คำน แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรี มีแผนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอยู่เสมอ (สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี 2527 : 1) โดยจัดฝึกอบรมครูเป็นระยะ ๆ ทำให้บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีคุณลักษณะ 5 คำน สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงาน ได้ดี จึงทำให้ผู้ร่วมงานมีทัศนะต่อบัณฑิตจากวิทยาลัยครู 5 คำน แตกต่างกันอย่างไร มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอีก 3 คำน คือ คำนบุคลิกภาพ คำนความเป็น ประชาธิปไตยและคำนการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะผู้ร่วมงานที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความศรัทธา ยอมรับนับถือบัณฑิต จากวิทยาลัยครูสูงกว่า จึงทำให้ผู้ร่วมงานที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนะว่า บัณฑิต จากวิทยาลัยครูมีสมรรถภาพ 3 คำน สูงกว่าทัศนะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรี ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ใช้อยู่ผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูค่านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ทัศนะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมากกับโรงเรียนขนาดกลางแตกต่างกัน อย่างไรมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเสนอว่า

1.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรีและจังหวัดอื่น ๆ
ใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางจัดดำเนินการพัฒนาสมรรถภาพของครูค้ำมนุขสัมพันธ์
ในโรงเรียนขนาดเล็กมากกับโรงเรียนขนาดกลาง โดยผู้บังคับบัญชาในโรงเรียน
ขนาดกลางควรส่งเสริมให้ครูมีความใกล้ชิดแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นของครู
และสร้างความสามัคคี ขวัญ กำลังใจ ให้แก่ครูด้วย

1.2 สถาบันผลิตครูใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตร
การเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงควรจัดการเรียน
การสอนและกิจกรรมให้นักศึกษาได้เข้าใจและเห็นความสำคัญการมีมนุษยสัมพันธ์
จัดให้นักศึกษาได้ร่วมกันทำกิจกรรม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เช่น ค้นคว้า
เป็นกลุ่ม จัดอภิปราย ทัศนะศึกษาร่วมกัน จัดให้มีชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ เพื่อให้
นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมนุมตามความสนใจ จัดกีฬาภายในเพื่อให้นักศึกษา
ได้แสดงออกและสร้างความสัมพันธ์ต่อกัน

2. จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
กับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในด้านบุคลิกภาพ
ด้านความเป็นประชาธิปไตยและด้านการประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเสนอว่า

2.1 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรีและจังหวัดอื่น ๆ
ใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางจัดดำเนินการพัฒนาสมรรถภาพของครูค้ำมนุขสัมพันธ์
ด้านความเป็นประชาธิปไตยและด้านการประเมินผลการเรียนได้ดังนี้

2.1.1 ด้านบุคลิกภาพ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ลพบุรีและจังหวัดอื่น ๆ ควรแนะนำ ส่งเสริมพละนาถ การแต่งกายให้เหมาะสม
ตามโอกาสอันควรให้แก่ครู ควรสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ครู โดยยอมรับฟังความคิดเห็น
ในผลงานที่ครูได้แสดงออก สร้างขวัญ กำลังใจ ความยุติธรรมให้ทั่วถึงและให้มีโอกาส
ศึกษาต่อสูงขึ้น

2.1.2 ด้านความเป็นประชาธิปไตย สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรีและจังหวัดอื่น ๆ ควรจัดสัมมนาให้ครูได้เข้าใจแนวทางประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ให้โอกาสครูรู้จักใช้สิทธิ เสรีภาพมากขึ้น เช่น ในการเลือกผู้แทนราษฎรและ ผู้แทนครู

2.1.3 ด้านการประเมินผลการเรียน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดลพบุรีและจังหวัดอื่น ๆ ควรจัดอบรมการประเมินผลการเรียนให้แก่ครูและฝึกปฏิบัติการออกแบบการประเมินผลการเรียนให้สามารถนำไปใช้ได้ ควรจัดสัมมนาเรื่องการ ประเมินผลการเรียนให้แก่ครูและสร้างเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนให้เป็นแนวเดียวกัน

2.2 สถาบันที่ผลิตครูใช้ผลการวิจัยที่เป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ได้ดังนี้

2.2.1 ด้านบุคลิภาพ สถาบันที่ผลิตครู ควรจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมในด้านพลานามัย รู้จักแต่งกายให้เหมาะสมกับโอกาสอันควรและการสร้าง บุคลิภาพที่ดีให้กับนักศึกษา นอกจากนั้นควรจัดให้มีฝ่ายแนะแนวเพื่อให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่มีปัญหาและควรให้มีบทบาทอย่างเด่นชัด ส่วนการเรียนการสอนในห้องเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกให้มากขึ้น

2.2.2 ด้านความเป็นประชาธิปไตย สถาบันที่ผลิตครูควรฝึกให้นักศึกษารู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยอมรับมติของส่วนรวม **เชื่อมโยง** ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยการจัดให้มีการเลือกตั้งตัวแทนนักศึกษาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จัดให้มีการอภิปรายหลักการประชาธิปไตยที่แท้จริง

2.2.3 ด้านการประเมินผลการเรียน สถาบันที่ผลิตครูควรจัดการเรียนการสอนในด้านนี้ให้เข้มข้นในทางปฏิบัติศึกษาแบบการประเมินผลการเรียนชนิดต่าง ๆ ให้มากขึ้น นอกจากนั้นควรปรับปรุงการประเมินผลการเรียนให้ยุติธรรม โดยสร้างเกณฑ์การให้คะแนนอย่างชัดเจน ปรับปรุงวิธีสอนการประเมินผลการเรียนให้นักศึกษาเข้าใจยิ่งขึ้น โดยการเน้นวิธีปฏิบัติให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูเพียง 8 คำน ส่วนคำอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามไม่สามารถแสดงทัศนะได้ชัดเจน แต่เป็นสมรรถภาพที่สำคัญจึงควรศึกษาสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในคำอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น สมรรถภาพด้านการสอน สมรรถภาพด้านการแนะแนวและการปกครองชั้นเรียน สมรรถภาพทางด้านวิชาการและสมรรถภาพด้านความยุติธรรม แล้วหาวิธีใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลให้ผู้ตอบแสดงทัศนะให้ชัดเจน เป็นต้นว่า การสังเกต การสัมภาษณ์และการทดลอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สุทประเสริฐและคนอื่น ๆ การศึกษาหาสมรรถวิสัยของครูประถมศึกษาที่ต้องการ
โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู 2523, 299 หน้า
- การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี, สำนักงาน ปัญหาและความต้องการ สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี 2527, 5 หน้า
- การฝึกหัดครู, กรม รายงานการติดตามภาวะการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา
วิทยาลัยครู ปี 2524 อรุณการพิมพ์ 2526, 50 หน้า
- รวบรวมบทความวิจัยระหว่าง พ.ศ. 2519 - 2523 โรงพิมพ์
การศาสนา 2524, 141 หน้า
- ก่อ สวัสดิพานิช "คุณประโยชน์ของโรงเรียนประชาบาล" จุลสารการศึกษา
5 - 8 ตุลาคม 2519
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การปฏิรูปการศึกษา สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า
- เจลีเยว บุรีภักดีและคนอื่น ๆ ลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์ตำรวจ 2520, 425 หน้า
- ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา "แนวโน้มการจัดการฝึกหัดครู" ครูปริทัศน์ 1(5) :
8 - 22 พฤษภาคม 2519
- เทพสตรี, วิทยาลัยครู คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิทยาลัยครูเทพสตรี 2527.
22 หน้า
- บ้านสมเด็จเจ้าพระยา, วิทยาลัยครู ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ โรงพิมพ์สามมิตร
2518, 123 หน้า
- บุญชัย บุญวิรัตน์ การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโท ที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2500 - 2525 ปริญญาโท กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527, 92 หน้า อัศฉาเนา

บุญถิ่น อัตถากร "แนวนโยบายการผลิตรายในอนาคต" เอกสารชุดเผยแพร่การศึกษา

10 : 1 - 18 ตุลาคม 2515

ประยงค์ เนาวบุตร คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของครูโรงเรียนชุมชนตามทัศนะของ
ผู้บริหารการศึกษา ครูและประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ด ปรินิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2525, 118 หน้า อัดสำเนา

ประโยชน์ จันทโรชิตี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 278 หน้า อัดสำเนา

ประสพสันต์ อักษรมัต การติดตามผลบัณฑิตครูศาสตร์วิทยาลัยครูภาคกลาง วิทยานิพนธ์

ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 199 หน้า อัดสำเนา

ปิ่น มาลากุล, มล. การปฏิรูปการศึกษา วัฒนาพานิช 2518, 294 หน้า

พรรณี เล็กภูษิกานต์ การฝึกสมรรถภาพครูให้แก่นักศึกษาของวิทยาลัยครูภาคเหนือ

ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2522, 103 หน้า อัดสำเนา

มณฑนา ปิยมาคา การสำรวจคุณลักษณะของครูในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปรินิพนธ์

กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2511, 284 หน้า อัดสำเนา

บุษย ศักดิ์เชยยนต์ สังคมศาสตร์ความรู้เบื้องต้น โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2522, 222 หน้า

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ สถิติวิทยาการศึกษา วัฒนาพานิช 2524,

246 หน้า

วิชัย วงษ์ใหญ่ พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่ โอเคเอ็นสโตร์ 2525, 246 หน้า

วินัย กลิ่นหอม การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา

(ป.กศ.) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2509 - 2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา

ภาคการศึกษา 10 ปรินิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

2513, 73 หน้า อัดสำเนา

วิภา เกษรศิริเจริญ ประสิทธิภาพครูมัธยมในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 130 หน้า อัดสำเนา

- สมพร ปาละจูม สมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูประถมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 ในทัศนะของครูใหญ่ ครูและผู้ปกครองในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 40 หน้า อัดสำเนา
- สาโรช บัวศรี มาตรการพื้นฐานบางประการสำหรับการสร้างครูที่ดี โรงพิมพ์คุรุสภา 2515, 25 หน้า
- สุนิย์ แวตักดิ์ การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จปริญญาตรีจากวิทยาลัยครู วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 101 หน้า อัดสำเนา
- สุวัฒน์ นิยมคำและคนอื่น ๆ "การประเมินสมรรถภาพครูของบัณฑิตทางการสอนวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย" วารสารครูศาสตร์ 13 (1) : 85 - 95
กรกฎาคม 2527
- เอกราช อุทะระ การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2512 - 2518 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยครู ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2520, 76 หน้า อัดสำเนา
- Best, John W. Research in Education. New Jersey, Prentice Hall, 1970. 329 p.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.
- Ferguson, G.A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th. ed., Tokyo, McGraw - Hill International Book, 1976. 529 p.
- Grush, J.E. and Frank Costin. "The Student as Consumer of the Teaching Process," American Educational Research Journal. 12 : 64 - 67, winter, 1975.
- Leeds University, Institute of Education. The Objectives of Teacher Education. London, National Foundation for Educational Research, 1973. 48 p.

- Lillabell, Holt. "Identification of the Competencies Needed by the Classroom Teacher in Programs of Resident-outdoor Education," Dissertation Abstracts. 7624 - 76254, June, 1974.
- Marascuilo, Leonard A. Statistical Methods for Behavioral Science Research. New York, McGraw - Hill, 1971. 578 p.
- Prall, Charles Edward and Charles Leslie Cushman. Teacher Education in Service. Washington, D.C., American Council on Education, 1944. 503 p.
- Sadker, Myra Pollack and David Miller Sadker. Teachers Make the Difference: on Introduction to Education. New York, Harper and Row, 1980. 386 p.
- Sipkens, John Folkert and Tony Frank Turkovich. "Competency Based Teacher Education and Its Characteristics," in Dissertation Abstracts. 4972 - A, February, 1974.
- Thomas, Jean. Teachers for Schools of Tomorrow. Paris, Unesco, 1968. 84 p.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd. ed., New York, McGraw - Hill, Inc., 1971. 907 p.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

หนังสือคำสั่งและแบบสอบถาม

(ครุฑ)

ที่ ศบ 1457/2676

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

4 กรกฎาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือส่งแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ กิ่งอำเภอ

ควายนายวีรชัย โชคไพบุลย์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรี ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน" ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพบุคลากรของ สปจ. ลพบุรี ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และเพื่อนร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู (บัณฑิตที่จบการศึกษาในภาคปกติ) จึงขอความร่วมมือจากท่านส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ โรงเรียนต่าง ๆ ตามที่เจ้าหน้าที่ของไว้แล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอความร่วมมือดังกล่าวกว้ย

ขอแสดงความนับถือ

สุวัจ ประภาสวัสดี

(นายสุวัจ ประภาสวัสดี)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ศึกษาราชการแทน
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

(ครุฑ)

ที่ ศช 1457/2677

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

4 กรกฎาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบและส่งคืนแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่และคณะครูโรงเรียน

ด้วยนายวีรชัย โชคไพบูลย์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรี ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน" ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพบุคลากรของ สปจ. ลพบุรี ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และเพื่อนร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู (บัณฑิตที่จบการศึกษาในภาคปกติ) จึงขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนไปยังผู้รับโดยด่วน

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอความร่วมมือดังกล่าวด้วย

ขอแสดงความนับถือ

สุรจิ ประภาสวัสดิ์

(นายสุรจิ ประภาสวัสดิ์)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

วิทยาลัยครูเพชร

4 กรกฎาคม 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบและส่งคืนแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่และคณะครูโรงเรียน

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดลพบุรี ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน" ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาสมรรถภาพบุคลากรของ สปจ. ลพบุรีและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนของวิทยาลัยครูเพชรให้ดียิ่งขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ก็ด้วยดีก็ด้วยความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างจริงใจจากท่านเท่านั้นและผลการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูล จึงขอความกรุณาจากท่านอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่และคณะครูในโรงเรียนตอบแบบสอบถามแล้วนำส่งทางไปรษณีย์ตามที่เจ้าหน้าที่ของไว้ให้แล้ว ภายในวันที่ 20 กรกฎาคม 2528 นี้ จักเป็นพระคุณยิ่ง สำหรับผู้ที่ไม่ต้องตอบแบบสอบถามได้แก่

.....
 เพราะเป็นบัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่จบการศึกษาในภาคปกติ

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช โชคไพฑูรย์)

ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา

คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชร

แบบสอบถาม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีอยู่ 8 สมรรถภาพ แต่ละสมรรถภาพต้องการถาม
ทัศนะของท่าน เกี่ยวกับสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ใน
สถานศึกษาเดียวกันกับท่าน คำถามในแต่ละข้อจะมีช่องให้เลือก 5 ช่อง โปรดอ่าน
คำถามแต่ละข้อ เมื่อท่านเห็นว่าควรตอบข้อใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(๐) สนใจในการสอน	✓				
(๐๐) มาโรงเรียนสาย เป็นประจำ					✓

สถานภาพผู้ตอบ

ท่านตอบในฐานะ

☐ ผู้บังคับบัญชา☐ ผู้ร่วมงาน

วุฒิการศึกษาของท่าน

☐ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป☐ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี

ท่านมีความคิดเห็นว่าบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงไร

สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานให้ ทำจะเสร็จตามกำหนด เวลา					
2. ยอมรับผิดเมื่อตนเองทำผิดพลาด					
3. เสนอตัวช่วยเหลืองานของชุมชน					
4. ช่วยดูแลรักษาทรัพย์สินของ โรงเรียนและชุมชนตามที่มอบหมาย					
5. เมื่อมีการประชุมจะเข้าร่วมประชุม ตามที่นัดหมาย					
6. มาทำงานสาย					
7. เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม ถ้ามีโอกาส จะปล่อยให้เป็นที่ของผู้ร่วมงาน					
8. เมื่อมีเหตุการณ์ยุ่งยากเกิดขึ้นก็ พยายามคิดหาทางแก้ไข					
9. รักษาความลับได้ เมื่อสิ่งนั้นเป็น ความลับ					

สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สามารถกำหนดนโยบายและร่วมมือ ดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย					
2. สามารถชักนำบุคคลอื่นให้เข้าร่วม กิจกรรมของหมู่คณะ					
3. สามารถให้เหตุผล เพื่อเป็น แนวทางการตัดสินใจของกลุ่ม					
4. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง					
5. ให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น					
6. ใช้เหตุผล ในการวินิจฉัยสั่งงานได้ รวดเร็วและถูกต้อง					
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
8. มีความกระตือรือร้นและแสวงหา ความรู้ใหม่ ๆ มาพัฒนาหน่วยงาน					
9. มีความสามารถในการเป็นผู้นำ และปฏิบัติตามที่ดี					
10. สร้างความสามัคคีในหมู่คณะได้					

สมรรถภาพทางค่านิยมสัมพันธ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทั้งในหน้าที่ราชการและส่วนตัว					
2. ติดต่อเยี่ยมเยียนผู้ปกครองนักเรียนโดยทั่วถึงและให้ความช่วยเหลือตามสมควร					
3. ให้การต้อนรับและเป็นกันเองกับผู้มาติดต่อ					
4. ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ข้อบกพร่องของตนเอง					
5. ร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการอบรมสั่งสอนและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน					
6. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชน					
7. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของนักเรียน					
8. ให้ความสำคัญหาหรือแก่นักเรียน					
9. เป็นคนสอพลอ					
10. กล่าวคำขอบคุณ ขอโทษและให้อภัยแก่เพื่อนร่วมงานและบุคคลทั่วไป					

สมรรถภาพทางด้านบุคลิกภาพ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใส					
2. รูปร่างท่าทางสง่า					
3. มีสุขภาพจิตดี สุขภาพกายสมบูรณ์					
4. มีความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่ และผู้อื่น					
5. มีปฏิภาณ ไหวพริบ สามารถ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี					
6. มีความกระตือรือร้นในหน้าที่ การงาน					
7. พุคจาฉะฉาน เข้าใจง่าย กล้าที่จะ แสดงออก					
8. เป็นคนอ่อนน้อม เป็นมิตรกับคน ทั่วไป					
9. เป็นคนมีปมค้อย เช่น มีหนี้สิน					

สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดมีความต้องการที่จะแก้ไขใหม่ให้ถูกต้อง					
2. พยายามทำความเข้าใจกับผู้อื่นกับปัญหาและเพื่อนร่วมงาน					
3. มองผู้อื่นในแง่ดีเสมอ					
4. มีอารมณ์มั่นคง ไม่หวั่นไหวง่าย					
5. ขอบปลีกตัวไม่เข้ากับเพื่อนฝูง					
6. เมื่อพบอุปสรรคจะแสดงความคิดเห็นข้อใจแทนที่จะแก้ปัญหา					
7. มีความเชื่อมั่นในการกระทำสิ่งต่าง ๆ					
8. มีเพื่อนสนิทและไว้วางใจได้					
9. มีความสามารถในการปรับตัวเกี่ยวกับการสอนและการทำงาน					

สมรรถภาพทางด้านความเป็นประชาธิปไตย	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ					
2. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น					
3. ใช้ปัญญาและเหตุผลในการแก้ปัญหา					
4. มีความเสียสละต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย					
5. ยอมรับนับถือผู้อื่น					
6. รู้และปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของตนเอง					
7. มีความสามารถในการถ่ายทอดและ ฝึกฝนความเป็นประชาธิปไตยให้ แก่เด็กและผู้อื่นได้					
8. เคารพปฏิบัติตามมติของส่วนรวม					
9. หมั่นปรึกษาในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ และกล้ารับผิดชอบ					
10. มีจิตใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ เคารพกติกาของกลุ่ม					

สมรรถภาพด้านจริยธรรมและคุณธรรม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. รู้จักนำหลักธรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม					
2. ช่วยเหลือตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ					
3. ยึดมั่นอยู่ในศีลธรรม					
4. มีความประพฤติเรียบร้อยสุภาพอ่อนน้อมเป็นตัวอย่างที่ดีได้					
5. ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์และสุจริต					
6. ปฏิบัติตนเป็นผู้ดี มีคุณธรรม					
7. มีความเมตตา กรุณา ต่อคนทั่วไป					
8. หลงใหลในข้อบทยุทติยทั้งปวง					
9. ละหลัทธิ หรือศาสนาของผู้อื่น					
10. มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม					

สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความยุติธรรมในการประเมินผล การเรียน					
2. มีความสนใจในการติดตามและศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลจากเอกสารและแหล่ง ความรู้ต่าง ๆ					
3. สามารถสร้างข้อสอบที่วัดได้ตรงกับ วัตถุประสงค์ของวิชา					
4. มีความชำนาญในการออกแบบการ ประเมินผลการเรียน					
5. สามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ของการประเมินผลให้ดีขึ้น					
6. วิจัยข้อดี ข้อเสียของข้อคำถามได้					
7. มีความสามารถในการแปลผลจาก การวัดและประเมินผลการเรียนได้					
8. สามารถให้คำแนะนำปรึกษา ด้าน ความรู้ การประเมินผลการเรียนแก่ ผู้อื่นได้					
9. สามารถใช้ข้อมูลการประเมินผล การเรียนเป็นแนวทางการวางแผน ในการเรียนการสอน					
10. สามารถใช้ประโยชน์ของการประเมินผล การเรียน ร่วมมือกับผู้บริหารและ ผู้ร่วมงานในการแก้ปัญหาของเด็กได้					

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามปลายเปิด

แบบสอบถามปลายเปิด

ท่านมีทัศนคติต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูในคุณลักษณะดังต่อไปนี้
อย่างไรบ้าง

สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ

1. งานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายให้บัณฑิตจากวิทยาลัยครูทำ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร ?
.....
.....
2. การมาปฏิบัติงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมาต้นกำหนดเวลาหรือไม่ ?
.....
.....
3. การทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับผู้ร่วมงาน บัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติอย่างไร ?
.....
.....
4. การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติอย่างไร ?
.....
.....
5. การช่วยเหลืองานของชุมชน บัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติอย่างไร ?
.....
.....

สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ

1. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีความรู้ในการวางแผนงานและกำหนดนโยบายการทำงาน
อย่างไรบ้าง ?
.....
.....

2. การตัดสินใจทำงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีเหตุผลเป็นอย่างไร ?
.....
.....
3. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีลักษณะเป็นผู้นำและผู้ตามอย่างไร ?
.....
.....
4. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือไม่ ?
.....
.....
5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีความเชื่อมั่นในการทำงานหรือไม่อย่างไร ?
.....
.....

สมรรถภาพทางค่านิยมมนุษยสัมพันธ์

1. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติอย่างไรต่อเพื่อนร่วมงาน เมื่ออยู่ในหน้าที่ราชการ และส่วนตัว ?
.....
.....
2. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูให้ความร่วมมือด้านกิจกรรมนักเรียนอย่างไร ?
.....
.....
3. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูให้ความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ปัญหาอย่างไร ?
.....
.....

4. เมื่อทำงานผิดพลาด บัณฑิตจากวิทยาลัยครูได้พยายามแก้ไขปัญหาคิดพลาดและ
รับฟังคำวิจารณ์อย่างไร ?

.....

5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเป็นคนประจบสอพลอหรือไม่ ?

.....

สมรรถภาพทางค่านิยมคุณลักษณะ

1. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเป็นคนร่าเริง ยิ้มแย้ม แจ่มใสหรือไม่ ?

.....

2. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูสุขภาพจิตและสุขภาพทางกายเป็นอย่างไร ?

.....

3. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็นต่อที่ชุมชนหรือไม่ ?

.....

4. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพียงใด ?

.....

5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเป็นคนมีปมก้อยหรือไม่ ?

.....

สมรรถภาพทางการปรับตัว

1. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูพยายามสร้างความเข้าใจกับบุคคลอื่นหรือไม่ ?
.....
.....
2. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูชอบคบเพื่อนฝูงอย่างไร ?
.....
.....
3. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีความมั่นคงในอารมณ์หรือไม่ ?
.....
.....
4. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูสามารถปรับตัวในด้านการเรียนการสอนอย่างไร ?
.....
.....
5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีความเชื่อมั่นในตนเองเพียงใด ?
.....
.....

สมรรถภาพทางด้านความเป็นประชาธิปไตย

1. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูรู้จักเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่นเพียงใด ?
.....
.....
2. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีความเลื่อมใสต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ ?
.....
.....

3. เมื่อมีการลงมติในประเด็นหนึ่งแล้ว บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเต็มใจปฏิบัติตามมตินั้น
อย่างไร ?

.....

4. ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตนเองอย่างไร ?

.....

5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูยอมรับนับถือผู้อื่นอย่างไร ?

.....

สมรรถภาพทางค่านิยมจริยธรรมและคุณธรรม

1. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเข้าใจหลักธรรมะหรือไม่ ?

.....

2. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีเพียงใด ?

.....

3. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูเป็นบุคคลตัวอย่างแก่ผู้ร่วมงานและศิษย์เพียงใด ?

.....

4. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูมีวามอดายมุขหรือไม่ ?

.....

5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูชอบกระทำลบลัทธิผู้อื่นหรือศาสนาอื่นหรือไม่ ?

.....

สมรรถภาพทางด้านการประเมินผลการเรียน

1. มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนเพียงใด ?

.....

2. มีความสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของการประเมินผลเพียงใด ?

.....

3. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูรู้จักใช้ข้อมูลจากการประเมินผลการเรียนมาเป็นแนวทางในการวางแผนการเรียนการสอนอย่างไร ?

.....

4. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูสามารถวิจารณ์ข้อดี ข้อเสียของข้อคำถามใดหรือไม่ ?

.....

5. บัณฑิตจากวิทยาลัยครูสามารถสร้างข้อสอบที่จัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาเพียงใด ?

.....

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดชลบุรี

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตจังหวัดลพบุรี

โรงเรียนขนาดเล็กมาก

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ
1	โรงเรียนบ้านชัยกระโดน	ชัยบาดาล
2	โรงเรียนบ้านบ่อน้ำ	ชัยบาดาล
3	โรงเรียนบ้านคางน้อย	ชัยบาดาล
4	โรงเรียนบ้านคลองไทรพัฒนา	ชัยบาดาล
5	โรงเรียนบ้านหนองเกตุ	ชัยบาดาล
6	โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยม	ชัยบาดาล
7	โรงเรียนบ้านใหม่ชัยเจริญ	ชัยบาดาล
8	โรงเรียนบ้านเขาคำบล	ชัยบาดาล
9	โรงเรียนวัดราษฎร์สามัคคี	พัฒนานิคม
10	โรงเรียนบ้านนครสวรรค์	พัฒนานิคม
11	โรงเรียนบ้านคลองกุ่ม	พัฒนานิคม
12	โรงเรียนวัดคัมภีร์วิไลทอง	พัฒนานิคม
13	โรงเรียนบ้านร่องเพกา	กิ่งอำเภอสระโบสถ์
14	โรงเรียนบ้านน้ำใส	กิ่งอำเภอท่าหลวง
15	โรงเรียนบ้านท่าตะโก	กิ่งอำเภอท่าหลวง
16	โรงเรียนบ้านชัยเจริญ	กิ่งอำเภอท่าหลวง
17	โรงเรียนบ้านหนองจาน	กิ่งอำเภอท่าหลวง
18	โรงเรียนบ้านเนินทอง	กิ่งอำเภอท่าหลวง
19	โรงเรียนบ้านแก่งผักกูด	กิ่งอำเภอท่าหลวง

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ
20	โรงเรียนวัดทุ่งทะเลหญ้า	บ้านหมี่
21	โรงเรียนวัดสระคาบแก้ว	บ้านหมี่
22	โรงเรียนบ้านพลลากั้ง	บ้านหมี่
23	โรงเรียนบ้านหนองกลาง	โคกสำโรง
24	โรงเรียนบ้านคงคินแดง	โคกสำโรง
25	โรงเรียนบ้านสระพัฒนา	โคกสำโรง
โรงเรียนขนาดเล็ก		
ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ
1	โรงเรียนบ้านไร่พัฒนา	ชัยบาดาล
2	โรงเรียนบ้านหัวนา	ชัยบาดาล
3	โรงเรียนบ้านชัยภูเหล็ก	ชัยบาดาล
4	โรงเรียนบ้านหนองบง	ชัยบาดาล
5	โรงเรียนบ้านลำโกวิททอง	ชัยบาดาล
6	โรงเรียนบ้านเหวตาบัว	ชัยบาดาล
7	โรงเรียนบ้านโกรกกรกฟ้า	ชัยบาดาล
8	โรงเรียนบ้านใหม่สามัคคี	ชัยบาดาล
9	โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์	ชัยบาดาล
10	โรงเรียนบ้านวังทอง	ชัยบาดาล

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ
11	โรงเรียนบ้านชัยศรีเจริญธรรม	พัฒนานิคม
12	โรงเรียนบ้านฟ้างาม	พัฒนานิคม
13	โรงเรียนบ้านชัยโคตร	พัฒนานิคม
14	โรงเรียนบ้านมะนาวหวาน	พัฒนานิคม
15	โรงเรียนบ้านโคกแสมสาร	กิ่งอำเภอสระโบสถ์
16	โรงเรียนบ้านคลอง	กิ่งอำเภอสระโบสถ์
17	โรงเรียนบ้านทะเลวังวัด	กิ่งอำเภอท่าหลวง
18	โรงเรียนบ้านทรัพย์ราษฎร์บำรุง	กิ่งอำเภอท่าหลวง
19	โรงเรียนบ้านหนองประคูล	กิ่งอำเภอท่าหลวง
20	โรงเรียนบ้านพุทองคา	กิ่งอำเภอท่าหลวง
21	โรงเรียนบ้านทะเลทอง	โคกสำโรง
22	โรงเรียนบ้านหนองแถม	โคกสำโรง
23	โรงเรียนบ้านพุ่มวง	โคกสำโรง
24	โรงเรียนบ้านทุ่งทอง	โคกสำโรง
25	โรงเรียนบ้านหนองสำราญ	โคกสำโรง
26	โรงเรียนวัดหนองคู	บ้านหมี่
27	โรงเรียนวัดหนองเมือง	บ้านหมี่

โรงเรียนขนาดกลาง

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	อำเภอ
1	โรงเรียนบ้านมะกอกหวาน	ชัยบาดาล
2	โรงเรียนวัดจบก	ชัยบาดาล
3	โรงเรียนวัดหนองม่วง	โคกสำโรง
4	โรงเรียนบ้านมหาโพธิ์	กิ่งอำเภอสระโบสถ์
5	โรงเรียนวัดหนองตาไม้	พัฒนานิคม
6	โรงเรียนบ้านโคกสูง	พัฒนานิคม

ภาคผนวก ง

คำอ่านอาจจำแนกเป็นรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
สมรรถภาพทางด้านการรับผิดชอบ		สมรรถภาพทางค่านิยมมนุษยสัมพันธ์	
1	3.99	1	6.83
2	5.85	2	4.12
3	3.20	3	6.56
4	4.70	4	7.38
5	4.49	5	4.87
6	3.55	6	5.82
7	3.42	7	5.16
8	6.20	8	7.24
9	5.98	9	4.98
		10	5.14
สมรรถภาพทางด้านการเป็นผู้นำ		สมรรถภาพทางค่านิยมบุคลิกภาพ	
1	4.89	1	5.43
2	6.08	2	2.92
3	4.74	3	6.81
4	6.01	4	8.42
5	5.70	5	3.87
6	4.14	6	8.41
7	3.95	7	4.29
8	6.72	8	5.25
9	5.99	9	5.13
10	6.83		

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
สมรรถภาพทางด้านการปรับตัว		สมรรถภาพทางด้านการจริยธรรมและคุณธรรม	
1	3.63	1	6.32
2	7.72	2	6.89
3	6.52	3	7.99
4	5.79	4	6.06
5	2.89	5	8.68
6	4.68	6	5.98
7	3.53	7	5.53
8	4.58	8	7.34
9	6.84	9	2.74
		10	4.14
สมรรถภาพทางด้านความเป็น ประชาธิปไตย		สมรรถภาพทางด้านการประเมินผล การเรียนรู้	
1	6.14	1	8.36
2	8.17	2	8.54
3	7.06	3	7.08
4	3.95	4	4.21
5	3.99	5	4.95
6	9.46	6	5.27

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
	สมรรถภาพทางด้านความเป็น ประชาธิปไตย		สมรรถภาพทางด้านการประเมินผล การเรียนรู้
7	4.41	7	4.49
8	5.96	8	3.69
9	6.82	9	7.86
10	7.86	10	5.18

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถาม ใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่า = 0.986

สมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา
ของจังหวัดลพบุรี ในทัศนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน

บทคัดย่อ
ของ
วีรชัย โชคไพบุลย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2529

การวิจัยเรื่องนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะของผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ด้านการรับผิดชอบ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการปรับตัว ด้านความเป็นประชาธิปไตย ด้านจริยธรรมและคุณธรรมและด้านประเมินผลการเรียน กับเพื่อเปรียบเทียบทักษะในกลุ่มผู้บังคับบัญชาและเปรียบเทียบทักษะในกลุ่มผู้ร่วมงานตามตัวแปรขนาดโรงเรียนและวุฒิ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา 58 คนและผู้ร่วมงานของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 244 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) การทดสอบค่าเอฟ (F - test) และการทดสอบค่าที (t - test) ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละด้านโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในเกณฑ์สูงทุกข้อ
2. ทักษะของผู้ร่วมงานที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครูแต่ละด้านโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์สูงทุกด้าน เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยรายข้อของแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในเกณฑ์สูงเป็นส่วนใหญ่
3. ทักษะของผู้บังคับบัญชาในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลางและทักษะของผู้บังคับบัญชาที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปกับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมาก ขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านมนุษยสัมพันธ์เท่านั้น เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ทักษะของผู้ร่วมงานในโรงเรียนขนาดเล็กมากกับโรงเรียนขนาดกลาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ทักษะของผู้ร่วมงานที่มีวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กับวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ที่มีต่อสมรรถภาพของบัณฑิตจากวิทยาลัยครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นประชาธิปไตยและด้านการประเมินผลการเรียน
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ และสถาบันที่ผลิตครูควรได้พัฒนาสมรรถภาพต่าง ๆ ของนักศึกษาครูอย่างจริงจัง จนสามารถออกไปปฏิบัติภารกิจทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

THE COMPETENCY OF TEACHERS COLLEGE GRADUATES WORKING
IN LOP BURI'S ELEMENTARY SCHOOLS AS PERCEIVED
BY SUPERIORS AND COLLEAGUES

AN ABSTRACT

BY

WEERACHAI CHOKE-PAIBOON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1986

The purposes of this research were to study the competencies of teachers college graduates working in Lop Buri's Elementary Schools as perceived by the superiors and the colleagues in the following aspects, namely, responsibility, leadership, human relations, personality, self-adjustment, democratic behaviors, ethics and values, and educational evaluation skill; and to compare the perceptions of their superiors and of their colleagues with two different educational levels in three different sizes of schools.

Fifty-eight superiors and 244 colleagues were selected by stratified random sampling technique. The questionnaires were used to investigate the competency as perceived by the superiors and the colleagues. Mean, F-test and t-test were used to analyze the data. All the questionnaires were returned.

The research findings were as follows:

1. The superiors' perceptions were high in all eight aspects and in every item.
2. The colleagues' perceptions were high in all eight aspects and in more items.
3. The perceptions of the superiors with different educational levels and in different sizes of schools were insignificantly different.
4. There was significant difference at .05 level among the perceptions of the colleagues in three different sizes of schools only on the aspect of human relations. When comparing in pairs, the perceptions of the colleagues in the very small schools and of those in the medium-sized schools were also significantly different at .05 level.

5. There was significant difference at .05 level between the perceptions of the colleagues with different educational levels at .05 level only on the aspects of personality, democratic behaviors and educational evaluation skill.

The Lop Buri's Elementary School Office and teacher education institutions should actively take into consideration the development of student teacher's competencies until the graduates can effectively succeed their educational missions.

ประวัติผู้วิจัย

นายวีรชัย โชคไพบูลย์ เกิดวันที่ 6 พฤษภาคม 2487 ณ อำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี

การศึกษา

- พ.ศ. 2498 สำเร็จการศึกษาชั้น ป. 4 จากโรงเรียนวัดหนองเมือง
อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.
- พ.ศ. 2505 สำเร็จการศึกษาชั้น ม. 6 จากโรงเรียนบ้านหมี่ "ปานขาว"
อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- พ.ศ. 2507 สำเร็จการศึกษาระดับ ป.กศ. จากวิทยาลัยครูเทพสตรี
จังหวัดลพบุรี
- พ.ศ. 2514 สำเร็จการศึกษาระดับ พ.ม. (สมัครสอบ)
- พ.ศ. 2519 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กศ.บ. (ชีววิทยา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พ.ศ. 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การทำงาน

- พ.ศ. 2507 - 2509 เป็นครูโรงเรียนวัดโพธิ์ช้างงาม อำเภอยะบะคาล
จังหวัดลพบุรี
- พ.ศ. 2509 - 2514 เป็นครูโรงเรียนบ้านห้วยหิน อำเภอยะบะคาล
จังหวัดลพบุรี

พ.ศ. 2514 - 2515 เป็นครูใหญ่โรงเรียนบ้านท่าทะโก อำเภอชัยบาดาล
จังหวัดลพบุรี

พ.ศ. 2516 - 2519 ทำงานประจำสำนักงานสถิติแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2519 - 2525 เป็นอาจารย์ประจำวิทยาลัยครูนครราชสีมา
จังหวัดนครราชสีมา

พ.ศ. 2525 - ปัจจุบัน เป็นอาจารย์ประจำวิทยาลัยครูเทพสตรี จังหวัดลพบุรี